DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR.

16 OLDAL

VII. ÉVFOLYAM, 37. SZÁM. 1930 FEBRUÁR 14. PÉNTEK.

12 FILLÉR

Mille Coriolán

Hadd essen még egy pár szó róla és azután tünjön el a semmiségbe, amelyből apái tisztes emlékére jobb lett volna, ha sohasem került volna elő, tünjön el örökre, még ha Ephialtesnek nevezné is magát ezentul. Ma még csak Coriolánnak kereszteli el magát, azzal a bizonyos fennhéjjázó, önhitten tetszelgő pózban, amely énjének kezdettől fogva szerves járuléka volt, amely legszebb müveinek minden lapján olyan bántóan kiütközik. Coriolánnak. Annak a vasveretü, kemény hősnek a nevét veszi fel szimbólumképpen az elsodort ember, aki. miután hazája, Róma számüzte, elment ugyan a volszkok táborába, de római maradt utolsó lehelletéig és akiről, amikor végzetes tettétől visszatorpanva Róma ellenségei, a volszkok felkoncoltak, ugy emlékeztek meg róla: „Vigyétek és gyászoljuk meg. Tekintsük ugy, mint a legnemesebb holtat, kit valaha hamvvederhez hirnök el kisért."

Szabó Dezsőből Mille Coriolán fesz.

Volumnia, Coriolán anyaja, amikor fia előtt térdel, hogy meglágyitsa a bosszut lihegő hős szivét és kegyelmet kérjen Róma számára, mondja a rettentő igéket: „ha meg fogod Rómát hóditani, a dij, amelyet aratsz, oly név lészen, mit átkozva emlegetnek majd s a könyvek igy irnak róla: „bajnok férfi volt, de vég nurénje mindent letörölt s utálatul hagyá nevét a késő kornak." És ama Coriolán, aki igaziférfi volt és nem idegroncs, aki nem cseréberélte nyelvét, hitét, hazáját, mint egy szánalomraméltó öcskás a maga értéktelen lim-lomjait; meghalt hazája ellenségeitől legyilkolva, meghalt, hogy ne hagyja utálatul nevét a késő kornak, meghalt, hogy még azok is, akik lekaszabolták, meggyászolták, mint a legnemesebb holtat, akit valaha a hamvvederhez hirnök elkisért.

Szabó Dezső hazát, fajtát, nevet és vallást cserél, hogy a volszkoknál ünnepeltesse magát. Szabó Dezső Canossát jár uj gazdáinál és mentegetődzik, hogy az Elsodort falunak egy két, a románságot érdeklő jelenetét félreértették, félremagyarázták és enyhitésül kiélezi, hogy meg merte irni azt is, amikor a germán barbárság hullámai árasztották el Románia földjét.

Szabó Dezső megtagadja fajtáját és nyiltan, hozzáillő merészséggel mondja: „ez a faj nem lehet az én fajtám, mert ugy érzem, hogy valamikor egy egészségesebb és mélyebb szolidaritásu fajta vére ömlött családomban." És a pappendekli-Coriolán megtalálja ezt az egészségesebb és mélyebb szolidaritásu fajtát a románságban.

Szabó Dezső a keresztények istenére is haragszik, mert annak most nagy kurzusa van. A hiradások szerint elhagyja hitét és az uj közösség hitét veszi fel. A markáns református, akiknek elei valamikor a gályarabságban sinylődtek és pusztultak el hitükért, most mohón keresi az uj közösség hitét ott, ahol a keresztények istene nem kurzus.

Szabó Dezső most eszmél rá, hogy szegény édesanyja, akinek jobb most ott pihenni a kolozsvári temetőben, félrevezette, amikor az emlőjét odaadta neki, mert elhitette vele, hogy magyar és hogy egész életével a magyarságnak adós.

Szabó Dezső hazáján, fajtáján, nyelvén, nevén és vallásán kivül még az édesanyját is megtagadja. Mit beszéljünk még tovább erről az emberről, akinél torzabbat, elsodortabbat, bomlottabb lelkü t eddigelé még el se tudott képzelni az ember. Egyetlen mentsége lehetne csak, az idegklinika.

Mert a Coriolán név nem az. Ez csak pózolás és kendőzködése a sorozatos árulásoknak, amelyeket nyilatkozatai szerint ez a szerencsétlen ember — a legkedvezőbb esetet véve — beszámithatatlanságában elkövetni fog mindazzal szemben, ami érték az életben: hazánk, hitünk, nevünk és édes anyánk emléke ellen.

Interpellációk özöne a város rendkivüli közgyülésén

Reggel 9-től este 9-ig tartott a közgyülés — Adókedvezményt kér a város a tiszántuli mezőgazdaság, ipar és kereskedelem számára — Elhatározták a Kossuth-utcai helipiacnak a Széchenyi-utcára való áthelyezését — Hozzájárult a közgyülés a sertés-export számára adandó kedvezményekhez, miután Szöllős igazgató szerint az export nem fog drágulást előidézni

Debrecen város törvényhatósági bizottsága dr *Hadházy* Zsigmond elnöklésével tegnap délelőtt rendkivüli közgyülést tartott. A napirend tárgyalásának megkezdése előtt dr Hadházy Zsigmond főispán bejelentette, hogy 7 interpelláció érkezett, amelyekre a tárgysorozat után térnek át.

Zöld József főjegyző előterjesztésére a közgyülés tudomásul vette a pénzügyminiszter leiratát a mélyfurás ügyében.

PANASZJOGGAL ÉL A VÁROS A SZEGÉNYÜGYI GYÓGYSZERRENDELÉS KONTINGENTÁLÁSA ELLEN

Dr *Csürös* Ferenc közmüvelődési tanácsnok ismertette a népjóléti miniszter leiratát a szegénysorsu betegek számára való gyógyszerrendelés kontingentálása tárgyában. Mint ismeretes, a miniszter 24.000 pengőt engedélyezett erre a célra, holott csak a Stefániánál és tüdőbeteg gondozónál több mint 40.000 pengőt költöttek el a szegény betegek kezelésére és gyógyszerére, ugy hogy összesen 60—70 ezer pengőre tehető az összes kiadás.

Nem hagyható figyelmen kivül, hogy a betegápolási pótadóból Debrecenben a mult évben 496.000 pengőt szedtek be.

Miután a miniszter intézkedése a törvénybe ütközik, a közgyülés kimondta, hogy panaszjoggal él a közigazgatási birósághoz és egyuttal feliratban kéri a minisztert, hogy vagy vonja vissza a rendeletet, vagy pedig változtassa meg.

KÉT UJ ÓVODA

A közgyülés elhatározta két uj óvoda felépitését, még pedig a Kinceshegyen és a Köntösgáton. Az épitéshez mint Csürös tanácsnok bejelentette, 50.000 pengő államsegélyt ad a kultuszminszter..

A VÁSÁRHELYPÉNZ

Dr *Balla* Bertalan tanácsnok terjesztette elő a belügyminiszter leirattá a vásárhelypénz dijak szabályzatának jóváhagyása tárgyában.

Sarkady István után Deák György szólalt fel és azt kérte, hogy a helybeli termelők ne fizessenek helypénzt.

Dr *Balla* Bertalan tanácsnok megjegyezte, hogy Debrecen az összes vidéki városok közt aránylag a legolcsóbb a helypénz, amely különben is a terméyek értékének igen csekély kis hányadát képezi.

Dr *Miszti* Károly főügyész felszólalása után *Deák* Gyrgy visszavonta inditványát és a közgyülés a miniszter leiratát tudomásul vette.

Zalavármegye átiratot intézett Debrecen város törvényhatóságához, hogy támogassa feliratát a mezőgazdasági helyzet javitása érdekében, amelyet a miniszterelnökhöz és a képviselőházhoz intézett. A közgyülés hasonló szellemü felirat kimondását határozta el.

ADÓKEDVEZMÉNYT KÉR A VÁROS A TISZÁNTULI MEZŐGAZDASÁG, IPAR ÉS KERESKEDELEM SZÁMÁRA

Tárgyalta a közgyülés a Mezőgazdasági Kamara átiratát, amelyet dr Balla Bertalan tanácsnok ismertetett. A Kamara véleménye szerint a tavalyi fagykár folytán hatalmas jövedelemcsökkenés állott be a mezőgazdaságban, ezért azt kéri a Kamara, intézzen feliratot a pénzügyminiszterhez Debrecen törvényhatósági bizottsága, intézkedjék aziránt, hogy még azoknál a feleknél is, akik nem mondották fel a rögzitett adójukat, vegyék figyelembe a jövedelem csökkenést.

Tekintettel azonban arra, hogy a Tiszántult ért fagykárok miatti jövedelem-csökkenés kedvezőtlenül éreztette hatását az iparra és kereskedelemre, *amelyek következtében a fizetésképtelenségek száma egyre növekszik, kérje a törvényhatóság a pénzügyminisztert, hogy az összes adókedvezményeket terjessze k inemcsak a mezőgazdaságra, hanem az iparra és kereskedelemre is.*

A kzgyülés egyhangu helyeslésel fogadta el a javaslatot.

Valorizálják a ref. egyház hadikölcsöneit.

Hódmezővásárhely kérte, hogy valorizálják a református egyház által jegyzett hadikölcsönöket. Erre vonatkozólag támogató feliratot kér Debrecentől.

A közgyülés olyan értelmü feliratot intéz, hogy az ősjegyzők által jegyzett hadikölcsönöket is valorizálják.

Csomor Gyula a munkanélküli szellemi munkásokért.

Dr. Vargha Elemér h. polgármester terjesztette elő dr. Vásáry István polgármester bejelentését, arra vonatkozólag, hogy két és fél hónapra 25 szellemi munkást alkalmazott a város, 80 peng őhavi fizetéssel. Kérte ennek az intézkedésnek a jóváhagyását és megfelelő fedezet kijelölését.

Csomor Gyula felszólalt ebben az ügyben és azt fejtegette, hogy ezek a szegény emberek kétségbe vannak esve amiatt, mi lesz velük, ha eltelik a két és fél hónap és március hó 15-én elbocsátják őket. Azt kéri tehát a törvényhatósági bizottságtól, hogy alkalmazzák őket továbbra is addig, amig a viszonyok jobbra fordulnak. Az ő munkájukra ugy is

nagy szükség van, különösen az adó hivatalnál, ahol rendkivül sok a munka és ahol reggeltől estig dolgoznak az összezsufolt kis szobákban a városi tisztviselők.

— Ha én — mondotta Csomor — nem Boeskay téri szegény mozis lennék, hanem a BESzKÁR igazgatója, azonnal 50 munkanélküli szellemi munkást alkalmaznék, saját költségemen.

Dr. **Vásáry** István polgármester: — Ezeknek a szellemi munkásoknak ideiglenes alkalmaztatását különös kivételként lehetett kieszközölni a belügyminisztertől, mert a fedezet a költségvetésben nem állott rendelkezésre, a miniszter pedig érthető okokból ragaszkodik a személyi kiadások szigoru betartásához. A humanitárius érzés azt kivánná, hogy ezeknek az alkalmazottaknak sorsát, sőt rajtuk kivül a többiekét is a törvényhatóság könnyitse meg és támogassa őket. De lehetetlen arra az álláspontra helyezkedni, hogy mindazokat, akik másutt irodákban nem tudnak elhelyezkedni, a törvényhatóság állandóan alkalmazza. Nemcsak ez a 25 ember szorul rá a támogatásra. Mivel ezeknek az alkalmaztatása a személyzet állandó mértékben való szaporitását jelentené, emiatt az inditványt nem tudom elfogadni. Lehet, hogy közben a 25 egyén közül máshol el is tudnak helyezkedni. Arra senki ne számitson, hogy a végtelenségig itt tarthatjuk őket. Ha majd a szükség ugy kivánja, megpróbáljuk további itt tartásukat, de nem hozhatjuk őket abba a helyzetbe, hog yreményt adunk és ők nem néznek más után: ezzel szemben, ha majd nem sikerül őket visszatartani, itt álljanak minden támogatás nélkül.

A közgyülés a polgármester bejelentését tudomásul vette.

Tiz bizottság választása.

Ezután dr. Hadházy Zsigmond főispán bejelentette a közgyülésnek, hogy a törvények és rendeletek alapján tiz bizottságot kell ujjáalakitani.

Két szavazatszedő küldöttséget alakitott. Az egyiknek elnöke dr. Tóth Lajos egyetemi tanár, tagjai: Sztankay Aba s Bögel József, jegyzője dr. Poroszlay László; a másik bizottságnak elnöke Serly Gusztáv, tagjai: dr. Széll László és dr. Nagy István, jegyzője dr Kupinszky Sándor.

A szavazás természetesen titkosan folyt le és eredményét dr. Tóth Lajos hirdette ki. Az egyes bizottságok tagjai a következők lettek:

Állami elemi iskolai gondnokság. Baja Mihály 87, dr Balogh Gyula 88, Borsos József 87, dr Csürös Ferenc 88, Filep Endre 86, dr Hegymegi Kiss Pál 86, dr Juhász Nagy Sándor 88, Kertész János 88, dr Sz. Kun Béla 87, dr Rickl László 88, Szabó Elek 87, Szele György 88, dr Tóth Emil 88 szavazattal.

Egészségügyi bizottság. Dr Balkányi Ede 86, dr Benedek László 86, dr Berencsy Zoltán 86, dr Budaházy Bruckner Ernő 85, dr Brunner Lajos 83, dr Bögel József 85, dr Fráter Imre 86, Gassner Géza 86, Grósz Nagy Ferenc 84, dr Juhász Nagy Sándor 86, dr Hegymegi Kiss Pál 85, Kurián Gyula 86, Lukács Andor 86, Lux Arnold 83, dr Nagy János 86, dr Nyiri Ernő 84, Sebestyén Lajos 86, Székely Adorján 86, Szöllős Ármin 82 szavazattal.

Elhagyott gyermekvédő bizottság. Balogh István 83, dr Brunner Lajos 83, Hegedüs Sándor 81, Németh Lajos 83, dr Radó Rezső 83, Steinfeld István 82, Balogh Istvánné 82, özv. Böszörményi Pálné 83, Fráter Erzsébet 82, P. Nagy Zoltánné 83, Sass Béláné 83, dr Vásáry Istvánné 82 szavazattal.

Gyámpénztári vizsgálóbizottság. — Rendes tagok: Gassner Géza 88, dr Tervey Tamás 89. Póttagok: dr Ruszka István 89, dr Szabó Ferenc 89.

Hadiszolgáltatásokért térítést megállapító bizottság. Jóna János 89. Kontsek Géza 89, dr Rickl László 89.

Iparostanonciskolai felügyelőbizottság. Elnök: Sztankay F. Béla 85. Tagok: Borsos József 83, dr Csürös Ferenc 85, dr Miszti Károly 81, dr Radó Rezső 79, Schwarcz Vilmos 68 szavazattal. Szavazatot kaptak még: Varjassy Imre 18, Bessenyey Gyula 7.

Községi iskolaszék. Ary Lajos 88, dr Balkányi Ede 86, Bessenyei Gyula 88, Békés Lajos 88, Gass Gyula 88, dr Harsányi Gusztáv 88, Imre János 88, Mester Lajos 88, Mogyoróssy Győző 88, dr Sz. Kun Béla 87, Sztankay F. Béla 87, dr Tervey Tamás 88 szavazattal. Szavazatot kaptak még: Láng Nándor 1, Uray Sándor 2.

Ménesrendező bizottság. Jóna János 85. Szavazatot kaptak még: Sz. Kun Béla 1, Ullmann Slamon 1.

Népnevelési bizottság. Baja Mihály 85, dr Balkányi Ede 84, dr Darkó Jenő 86, dr Fejér Ferenc 83, dr Fényes Jenő 85, Filep Endre 85, dr Hódy Béla 85, dr Juhász Nagy Sándor 85, Kertész István 86, dr Sz. Kun Béla 84, dr Láng Nándor 86, dr Papp Károly 86, dr Radó Rezső 86, Ruffy Varga Kálmán 84, Sesztina Jenő 85, Steinfeld István 84, Sztankay F. Béla 86, Udvarhelyi Géza 86 szavazattal. Szavazatot kaptak még: Dr Tóth Lajos 1, Medveczky 2, Uray Sándor 2, Mellau 1.

Számonkérőszék. Poroszlay László 81, dr Sz. Kun Béla 81 szavazattal. Szavazatot kaptak még: Ullmann Salamon, Bögel József 1, Lboncz András 1.

Nagyobb vita fejlődött ki Vargha Elemér dr.. helyettes polgármester által ismertetett előterjesztés körül, amely a kerületi tisztiorvosoknak kerületükben való lakásra, valamint a külsőségen rendelőórák tartására vonatkozó kötelezettsége ügyében került a közgyülés elé.

A kisgyülés azt javasolta, hogy Mayer Eleknek augusztus 1-ig engedjék meg, hogy lakást keressen a maga kerületében.

Dr. **Freund** Jenő: A lakáskérdést nem lehet egy rendelkezéssel elintézni; ezért azt inditványozza, hogy miután a tisztiorvos lakbért kap, ennek felhasználásával házat épitsenek a kerületben. Ebből a célból inditványozza, mondja ki a közgyülés, hogy Mayer Elek 1931 május hó 1-én köteles a kerületében lakni, — nem különben minden tisztiorvos.

Dr. **Fényes** Jenő: A tisztiorvosnak a kerületben kell laknia és az ottani emberek között kell járnia, mert csak igy ügyelhet fel a közegészségügyre. Nem az a fontos, hogy hány beteg keresi fel a külsőségen a tiszti orvost, hanem az ő kötelessége, hogy tudomást vegyen például elsősorban arról, hogy fertőzött-e valamelyik kut vize. Sok orvos van, aki azonnal szivesen teljesitené a tisztiorvos minden kötelezettségét. Nem méltányos, ha választás előtt vállalt kötelezettségek alól most ki akarnak térni. — Ma már azt mondhatjuk, hogy 5—4—3 szobás lakást lehet kapni....

Török Gábor (Ég felé tárja két karját): Csinálunk mi, kérem, csinálunk! (Zajos derültség.)

Fényes Jenő: A közegészségügy nagyon komolyan megkivánja, hogy ne térjünk el attól az elvtől, hogy a tisztiorvos köteles a saját kerületében lakni.

Gombosy azt kéri, hogy a kerületi tisztiorvosok ne két napon át, hanem három napon át hetenként rendeljenek a külsőségeken.

Török Gábor: Legjobb volna ott kint cipóval és kolbásszal gyógyitani. (Derültség.)

Labancz András: A kisgyülés állásfoglalása teljesen korrekt és még a munkásságot is kielégiti. A szegény embernek nincs módja, hogy kocsira üljön és felkeresse az orvost s mig felkeresi, addig a beteg szenved. Minden körülmények közt ki kell mennie a tisztiorvosnak legalább hetenként kétszer rendelésre a saját kerületébe. Trocsányinál se engedné meg, hogy ne a kerületében lakjon, mert ez precedenst szolgáltat. Ő még csak pár házzal lakik arrébb, a másik orvos majd tizenöttel megy kijebb és igy tovább.

Dr. **Láng** Sándor tisztifőorvos: A külső rendelések gyakorlatilag nem váltak be. Mayer hetenként kétszer rendelt a szegényházi rendelőben és egy év alatt egyetlen egyszer sem keresték fel. Salzer bérelt rendelőbe járt ki hetenként kétszer s egy év alatt 8 beteg jelentkezett, akiknek 13 rendelést adott. Igy egy-egy rendelésre 50 pengő költség esett. Ennyiért pedig a beteg háziorvost kaphat. Ezt a rendkivül költséges külsőségi rendelést tehát be kell szüntetni. Az, hogy a kerületi tiszti orvosok kint lakjanak a kerületükben, kötelező parancs és az előtt mindenki meghajlik.

— Ugyanazt inditványozom, mint boldogult elődöm és pedig, hogy a város jelöljön ki olyan pontot, mely központon fekszik és igy legkönnyebben volna megközelithető a kerületben és ott épittessen négyszobás lakást. Az orvos ne fizessen lakbért, sőt még valószinüleg hozzá is járulna valamivel az épitési költséghez. Csak igy lehet megoldani a kerületekben a központi lakás problémáját, mert most ugy van térképezve szinte minden kerület, hogy a széleik egymástól igen nagy távolságra feküsznek. Tehát még ha kint lakik is az orvos a kerületében, akkor is a betegnek óriási utat kell megtenni a mai állapotok mellett, mig az orvoshoz eljut.

Dr. **Bögel** József: A betegek tulnyomó nagyrésze benne van a Társadalombiztositóban, a szegényeket pedig a klinikán kezelik ingyen. — Ideiglenes megoldásul javasolja, hogy Freund Jenő dr. inditványát fogadják el és a közegészségügyi bizottsághoz utalják az ügyet, dolgozzon ki tervet.

Szendrei Sándor: A szegény betegek rá vannak szorulva a tiszti orvosokra. Amikor a pályázatot meghirdették, elfogadták a feltételeket, most pedig tartsák be a szabályokat.

Balkányi Ede: Nagyon szerencsétlen a kerületi beosztás. Mayer nem akar szembehelyezkedni a közgyülési határozattal, teljesiteni is akarja azt, sőt fogja is teljesiteni, amint lakást kap a kerületében.

Hódy Béla szintén azt fejti ki, hogy szó sincs arról, mintha a tiszti orvosok nem akarnák teljesiteni kötelezettségüket. Freund Jenő inditványát fogadja el

Hegymegi Kiss Pál: Arra kéri a tisztifőorvost, ne induljon el azon, hogy a rendeléseknél nem jelentek meg a kerületekben a betegek, hanem kutassák ki ennek az okát. — Egyesek lakásai rendkivül messze esnek a tisztiorvosi rendelőtől, ezért nem mennek oda. A közgyülés minden tagja készen áll arra, hogy segitsen a kerületi beosztás hibáin. — Kéri a tisztifőorvost, hogy terjesszen elő javaslatot.

Dr. **Freund** Jenő a zárszó jogán szólal fel s hangsulyozza, hogy meg kell csinálni a kerületi központokat is, melyet dr. Vásáry István polgármester már székfoglalójában bejelentett és ugy lehet majd intézni az egészségügyet, mert központból intézni, lehetetlen. Épitsen házat magának a tisztiorvos ott, ahol laknia kell, ehez azonban legalább jövő évi májusig szüksége van határidőre.

Dr Vásáry István polgármester válasza

Az elhangzottakra **Vásáry** polgármester válaszolt. Kijelentette, nagy harcok közben ő maga forszirozta annak idején a kerületi rendelőket s akkor éppen forditva álltak egymással szemben a felek. Nem volna szükséges, hogy a tisztiorvosok kerületeikben lakjanak; ennél sokkal fontosabb volna, hogy a Társadalom biztositó intézeti orvosok lakjanak kint. Mert a kerületi orvos csak azokat a szegény betegeket köteles kezelni, akik semmiféle betegbiztositó intézet kötelékébe nem tartoznak. Ezirányban feliratot is intéztünk annak idején a népjóléti miniszterhez, hogy kötelezze a pénztári orvosokat a kerületeikben való lakásra. De egyébként is csak a fentjáró szegény betegekre vonatkozik az, hogy fel kell keresnie az orvost, mert az ágyban fekvő beteget köteles a tisztiorvos a beteg lakásán felkeresni.

Ami a lakáskérdést illeti, a külsőségen és kertségekben nagyon nehéz megfelelő 3—4 szobás lakást bérbe kapni, mert aki ott házat épit, rendesen magának épitteti. A tiszti orvos tehát csak arra gondolhat, hogy ő is házat épittessen magának. Itt viszont figyelembe kell venni a nagyon nehéz pénzügyi helyzetet. Ezért is kell megfelelő határidőt adni. De van erre még egy ok. Az, hogy esetleg ahol most házat épitene a tisztiorvos, az a hely nem felel meg a népesség elosztásának, tehát a kerületi beosztást módositani kell. Igy aztán bekövetkezhetik, hogy ha a mai rendelkezés következtében a tisztiorvos elfoglalja a helyét, a közben módositott kerületi beosztás folytán tovább kell mennie. Olyan megoldást kell tehát létesiteni, amely emberileg hosszabb időre megfelelő legyen.

Ezért az a javaslatom, fogadja el a közgyülés a kisgyülésnek a javaslatát, a Freund által inditványozott módositással és azzal a kiegészitéssel, hogy a májusi rendes közgyülésre tétessék az egészségügyi bizottság meghallgatása után javaslat abban a tekintetben, hogy a külsőségi orvosok lakóhelye a szabályrendelettől eltérőleg az adott területi elhelyezkedési viszonyoknak megfelelően jelöltessé ki.

A közgyülés ezt a javaslatot egyhangulag elfogadta.

UJ AJÁNLATOT KÉR A VÁROS A VILÁGITÁSI VÁLLALATI KÖLCSÖNRE

Zöld József főjegyző terjesztette elő három budapesti pénzintézet ajánlatát a világitási vállalat részére szükséges 3 és félmillió pengő függőkölcsön nyujtására tett közös ajánlat tárgyában. Az előkészitő bizottságok inditványozták, hogy miután az ajánlat beynujtása óta a nemzetközi pénzpiacon javulás állott be, a közgyülés az ajánlatot ne fogadja el, hanem hivja fel a polgármestert uj ajánlat kérésére.

A közgyülés ilyen értelemben határozott.

A sertésexport nem fog drágulást előidézni

Zöld József főjegyző terjesztette elő az előkészitő bizottságok javaslatát arra vonatkozólag, hogy nagyobb mennyiségü exportsertés vágására mérsékelt vágatási dij mellett engedélyezze egy brémai cégnek a vágóhid használatát. És hatalmazza fel a polgármestert, hogy erre vonatkozólag a szerződést megkösse.

Félegyházy János azt kérdezi, hogy ebből a megyéből vásárolja-e majd az a cég a sertéseket.

Zöld József főjegyző: Mindenesetre a debreceni sertésvásáron vásárolja meg az állatokat.

Szőllős Ármin, a vásárpénztár vezérigazgatója szólalt fel ezután: — Debrecennek — mondotta — csak haszna lehet ebből a szerződésből. Az a sertés, amelyet *a bacon gyártására vásárolnak, olyan anyag, amelyre Debrecenben soha vásárló eddig nem volt.* Ez hetvenolcvan kilogrammos sertés, amelynek fiatalnak kell lennie. Ha Debrecenben a cég nem kap elég állatot, akkor tartozik megszervezni a vidéki vásárokat és az állatokat behozatni a debreceni vásárra.

— Az, hogy 1 pengőt fizet a vágóhidon, semmit sem jelent, mert hiszen ez a vágóhid bevételénél többletbevételnek jelentkezik, hiszen a vágóhid amugy is fennáll. Hogy a cég kapjon eilegendő állatot, arra törekedni fogunk.

— Megnyugtatom azokat — folytatta Szőllős — akik a drágulástól tartanak, hogy éppen az ellenkezője fog bekövetkezni. A bacon gyártásra csak a törzset használják fel, *a sertés többi részét mind csak heluben lehet értékesi-*

teni, ez tehát éppen a legszegényebb néposztály élelmezése szempontjából határozottan előnyt jelent. Semmiféle aggodalom etekintetben ne legyen, mert ez a fogyasztást nem drágitja meg, ellenkezőleg olcsóbbá teszi. Előnyt jelen a gazdaközönségnek is, amit viszont ne sajnáljunk, mert a mezőgazdaság istápolásával a többi osztályok is istápolást nyernek.

Aczél Géza után *Hegymegi Kiss* Pál arra hivja fel a gazdasági felügyelő és az érdekeltség figyelmét, hogy ilyen bacon sertés tenyésztéséhez megfelelő tenyészállatokra lesz szüksége a gazdának, jó volna tehát, ha gondoskodnának róla, hogy ne uzsorázzák majd ki a tenyésztőket.

Laboncz András amiatt aggodalmaskodik, hogy a nemesebb sertéseket majd kiviszik idegen államokba, idegen népek táplálására...

Szőllős Ármin: Ez a cél!

Laboncz: Igaz, hogy pénzt, valutát hoznak érte, amit más téren használhatunk fel, azonban attól fél, hogy az itteni érdekeltség vásárolja meg a belső részeket és ez fog drágaságot előidézni. Biztositani kell, nehogy ez a német cég drágaságot idézhessen elő.

Mester Lajos azt kéri, hogy százalékos arányban magyar munkásokat alkalmazzanak majd.

Szőllős Ármin: Nem lehet hivatkozni a most beállott drágulásra, mint amely már azért történt, mert ez a vállalkozó ide akar jönni. *Tavasszal mindig bekövetkezik a drágulás a piacon, mert Magyarországon egyoldalu a tenyésztés.* Ez a drágulás minden évben március végéig, legkésőbb április közepéig tart akkor is, mig beáll az olcsóbbodás. Rendszabályokat nem lehet és nem is szabad életbe léptetni, a kereskedelem szabadságát nem szabad korlátozni, mert csak a szabadkereskedelem tudja biztositani, hogy az árak a tényleges állapothoz képest alakuljanaka ki. *A sertésekből az a rész, ami itt marad, romlandó áru, azt 24 óra alatt el kell adni. Nem szükséges erre a célra társaságot alakitani, mert a Dégenfeld-téri sátrakban az asszonyok ezt az árut felveszik s egyébként is gondunk lesz arra, hogy ez az élelmicikk elsősorban a szegény néposztálynak jusson, a lehető legolcsóbb áron.*

Dr Hadházy Zsigmond főispán ezután szavazásra teszi fel a kérdést, a közgyülés az előterjesztést *egyhangulag elfogadta.*

Dr Vass Károly tb. főjegyző előterjesztésére kimondta a közgyülés,, hogy a tüzoltóság részére 40 méteres magirus tolólétrát szerez be.

Hosszu vita után elhatározták a heti piacnak a Széchenyi-utcára való áthelyezését

Foglalkozott a közgyülés dr Vass Károly tb. főjegyző előterjesztésével a Kossuth-utcai hetipiacnak a Széchenyi-utcára leendő áthelyezésével. **Az áthelyezés azért szükséges, mert a Kossuth-utcán az iskolákat, az állami hivatalokat zavarja a hetivásár lármája, a Kossuth-utcai fasorban ugy az árusok, mint a közönség a legkisebb esőnél is lucsokban, sárban, vizben kénytelenek járni, — másrészt a Széchenyi-utca rendkivül alkalmas vásártartásra,** hiszen az országos vásárokat is ott tartják, eltekintve attól, hogy az ottani kereskedők és iparosok kérték is a hetipiac odahelyezését. **A hetivásárokat a királyi táblától lefelé fekvő részen tartanák meg.** A virágpiac azonban továbbra is a Kossuth-utcán maradna.

Az előterjesztéshez elsőnek — **Nagy** Lajos asztalosmester szólt hozzá: Inditványozza, hogy vegyék le napirendről az ügyet, mert ennek a határozatnak keresztülvitele véleménye szerint egyes iparágakat tönkretenne. Azt kéri, hogy kérdezzék meg az érdekeltségeket az áthelyezésről.

Dr **Radó** Rezső: A kérdés akkor lesz megoldható, ha az élelmipiac ügye a vásárcsarnok felépitésével megoldást nyer. Nem szabad oly rendezést csinálni, ahol akár csak két embernek is veszélyeztetik a keresetét. Nagy baj lenne, ha az élelmiszer piactól a hetivásár eltávolodnék. Most is azt javasolja, amit a jog- és pénzügyi bizottság: vegyék le ezt az ügyet napirendről és megfelelő előzetes tárgyalásokkal készitsék elő. Igaz, hogy az országos vásároknál már megszokták a Széchenyi-utcát, de ott nincs máskor forgalom, csak vásár idején.

Varjasy Imre: Az összes piaci árusitások gócpontja a Csapó- és a Kossuth-utca tengelyében van. Szükségleteit majdnem mindenki ezen a részen beszerezheti. Ő is napirendről levételt kér.

Dr **Brunner** Lajos: Azt kéri, hogy a hetivásárokat szombatról más napra helyezzék át.

Csomor Gyula: A Széchenyi-utca semmi körülmények között nem alkalmas arra, hogy ott hetipiacokat helyezzenek el. Nincs villamos vasut rajta, a piacnak pedig olyan helyen kell lenie, mely könnyen megközelithető.

Dr **Fényes** Jenő: A Kossuth-utca ugyszólván végig tele van üzlettel. Ha a Széchenyi-utcára helyezik át a piacot, ezek a Kossuth-utcai üzletek ki fognak halni. A halódó kereskedelem semmiféle kisérletet nem bir el.

Dr **Vásáry** István polgármester: A sok felszólalás tulnyomó részéből alig lehet konkrétumot találni. Feltevéseket hallottam, hogy a kereskedelemnek árt az áthelyezés, de faktumokat nem tudtam kihámozni a feltevésekből. Azzal, hogy a Piac nem a Kossuth, hanem a Széchenyi-utcán lesz, semmivel sem csökken a szükséglet. Azt pedig ki kell elégiteni, aki vásárolni akar épen ugy megtalálja a nem sokkal távolabb eső Széchenyi-utcán is a dolgokat. A Széchenyi-utca ugy van kiépitve, ahogy azt már eleve piacnak szánták.

— Ha mi ragaszkodnánk ahoz, hogy a Kossuth-utcán maradjon a piac, **akkor önök bizonyára nem tudnák megérteni, hogy miért ragaszkodunk a Kossuth-utcához, a hol sárban kell járni az árusoknak és vásárlóknak egyaránt.**

— Azok, akik a hetipiacot látogatják épen azokat a piacokat is látogatják, melyek a Széchenyi-utca környékén vannak, a terménypiacot és a takarmánykiacot — Az észszerüség is azt kivánja, hogy ilyen helyre tegyük a hetivásárt. A Kossuth-utcának semmivel sem nagyobb a forgalma, ha nincs hetipiac, mint a Széchenyi-utcának.

Azt is mondják, hogy ősidők óta ott van a piac a Kossuth-utcán. **Nem tudom mióta lehet 3—4 esztendőt ősidőknek nevezni?** Ősidők óta volt a város főutcáján a gyümölcspiac, mégis elment onnan, és nem tett senkit tönkre.

— Azt méltóztatnak mondani, hogy a Széchenyi-utcán nincs villamos. Aki a Kossuth-utcai piacot látogatja, az nem használja a villamost, mert nem élünk olyan időt, hogy valaki csak azért üljön villamosra a városházánál, hogy a Kossuth-utca derekán a piacra menjen.

Felszólaltak még **Vadászy** Sándor, **Bihari** Gábor, **Szendrei** Sándor, majd a főispán szavazásra tette fel a kérdést. — **A napirendről levételi inditványt elvetették és a közgyülés többsége a Kossuth-utcai piac áthelyezésére vonakozó javaslatot fogadta el.**

Az idő előrehaladottságára való tekintettel a főispán a közgyülést 2 órakor berekesztette és folytatását délután 4 órára tüzte ki.

A délutáni közgyülést dr *Hadházy* Zsigmond főispán fél 5 óra előtt nehány perccel nyitotta meg.

A POLGÁRI ISKOLÁK ÜGYE

A polgári iskolák segélyének megosztási ügyét dr *Csürös* Ferenc közmüvelődési tanácsnok terjesztette elő. Gaszner Géza azt hangoztatta, hogy a város az eddigi 21 ezer pengő évi segélyt, amit a Társulati PolgáriIskolának adott, leszállitotta 13.187 pengőre, ami miatt sulyos aggodalma van. Reméli, hogy arra a két esztendőre, amig a társulat köteles fenntartani a polgári iskolát, a város nagyobb segélyt ad. Az iskola tanárai részben a Kollégium polgári iskolájánál helyezkedtek el.

Az előadói javaslatot egyébként elfogadták.

GAZDASÁGI ÉPITKEZÉS

A Szatmári telki istálló házi kezelésben való felépitésével kapcsolatban *Szendrey* Sándor szólalt fel és azt fejtegette, hogy minden legkisebb munka az iparosság pillanatnyi segitségét jelenti.

Aczél Géza nyilvános versenytárgyalást kér minden munkára.

Tóth Lajos: A közgyülés befejezett tények előtt áll, mert a munkát már megkezdték. A maga részéről is azt kérte, hogy a jövőben minden munkát nyilvános versenytárgyaláson adjanak ki.

Felirat a közmunkák megindítása végett

Borsos József műszaki tanácsos terjesztette elő dr *Vásáry* István polgármester javaslatát arra vonatkozólag, hogy intézzen a törvényhatóság feliratot a kormányhoz aziránt, hogy minél sürgősebben inditsák meg az állami közmunkákat Debrecenben.

Mester Lajos: Örömmel üdvözlöm a javaslatot, azonban az a kérésem, hogy mivel ez inkább épitőipari kategóriák érdekében történik, — ami nagyon szükséges — méltóztassanak odahatni, hogy *a ruházati iparnál is keressék meg az illetékes miniszteriumot aziránt, hogy az itteni állami munkákat, mint például a Gyermekmenhely cipő, ruhaszállitása, itt készitttessék el.* Mert itt a mezőgazdaság a fagykára mitt nem birja azt a fogyasztást, mint azelőtt.

— A főispán ur a mult évben jelentékeny mértékben fáradozott azon, hogy a lábbeli-ipar támogatást kapjon.

Borsos József műszaki tanácsnok: A polgármester ur előterjesztésében erről is van szó, amenyiben kéri a törvényhatóság a kormányt, hogy *a közszállitásnál a vidéki ipart támogassa.*

A közgyülés a polgármester javaslatát egyhangulag elfogadta.

A BURKOLATOZÁSI PROGRAM

Az 1930. évi burkolatozási programot a közgyülés egyhangulag megszavazta.

Félegyházy János azt kérte, szüntessék meg azt az állatkinzást, melyet az epreskerti faraktárban állandóan tapasztalhatni, amikor a szekereket kell sáros időben kihuzatni. Legalább 3 méteres utat kell épiteni.

Bögel dr megjegyzi, hogy tudomása szerint ötezer pengő költséggel a tavasszal megkezdik az ut épitését.

A javaslatot egyébként egyhangulag elfogadták.

EGYÉB ÜGYEK

Elhatározta a közgyülés *a gáz és vizvezetékhálózat kibővitését,* valamint *a pallagi ut tovább épitését.*

Kimondta a közgyülés, hogy a gyámoltak és gondnokoltak vagyonát tüzkár ellen a Gazdák Biztositó Intézeténél biztositja.

A Magyarországi Gyógyszerész Egyesületének kérelmére a közgyülés felir a kultuszminiszterhez a Tisza Egyetemen gyógyszerész tanfolyam létesitése érdekében.

A törvényhatóság *Rákosi* Jenő szobrának költségeihez *500 pengőt,* a debreceni Kollégiumi Diákszövetség alapitó tagságára *100,* a csurgói Kollégium Diákszövetségének pedig *50 pengőt* szavazott meg.

Zöld József főjegyző előterjesztésére a közgyülés *megállapitotta a kónyai és kincsehegyi parcellák árait,* ugy, amint azt nehány nappal előbb közöltük.

Elfogadta a közgyülés azt az előterjesztést, amely *a közvágóhidi vérfeldolgozó üzem 12.900 pengővel való megváltására vonatkozott.*

Több kisebb ügy letárgyalása után a tárgysorozatot kimeritették és a közgyülés áttért az interpellációkra.

ÁRUSITÁS
még csak néhány napig tart
SPIRA és BEREGI
Debrecen, Piac ucca 45.

Családi házak

épitését, alakitásokat, javitásokat jutányosan vállal

Dalmady János kőművesmester KOSSUTH-U. 25.

Interpelláció a vasárnapi főtéri megbeszélésekről

Az első interpellációt Sarkady István mondotta és azt kérdezte a polgármestertől, miért háborgatják a debreceni polgárokat, akik vasárnap délelőttönként a munkásokkal és egymás között megbeszélik dolgaikat a Piac-utcán. Ha már két-három ember megáll egy pár pillanatig beszélgetni, azonnal tovább utasitják.

Végül azt kérte, hogy a Nagytemplomtól a Kistemplomig jelöljenek ki egy helyet, ahol ők tanácskozhatnak.

Dr Vásáry István polgármester kijelentette, hogy ez a kérdés már több izben tárgyalás alatt volt. **A város gazdasági életének fejlődése hozta magával, hogy az utcákat nem megbeszélésekre, hanem a forgalom lebonyolitására kell használni.** A városnak egyébként sincs módjában ebben a kérdésben intézkedni, mert ez az államrendőrség hatáskörébe tartozik, amely szintén nem a saját tetszése szerint jár el, hanem országos törvényerejü szabályok irják elő az eljárást.

Nincs azonban akadálya annak, hogy megfelelő helyet jelöljenek ki a szóbanforgó megbeszélések folytatására, igy vagy a Bethlen-utcán a munkaközvetitő udvarát, vagy a városgazdai hivatal udvarát használhatnák.

Sarkady viszonválaszában azt vetette fel, hogy a Kossuth-szobor körüli tér jobb lenne a jelzett célra, mert ott nem zavarnák a forgalmat. (Persze ennek a megoldásnak az az akadálya, hogy ott a villamosok közlekednek.)

A közgyülés a polgármester válaszát tudomásul vette.

Elvi kérdés a szinházi kölcsön körül

Dr **Gábor** Jenő a szinház kamatmentes kölcsönével kapcsolatban interpellált. Magát azt a körülményt, hogy a 20 ezer pengős kölcsönt megszavazta a kisgyülés, — örömmel fogadja, csupán elvi kérdést kiván interpellációjával tisztázni. — Véleménye szerint ez az ügy nem a kisgyülés, hanem a törvényhatósági közgyülés hatáskörébe tartozik, tehát a kisgyülés megsértette a közgyülés hatáskörét. Kéri, hogy jövőben hozzanak minden ügyet a közgyülés elé, a melyben vitás lehet a hatáskör.

Dr Vásáry István polgármester azonnal válaszolt. Ismertette az ügy tárgyalásának lefolyását és kifejtette, hogy a kisgyülésnek az volt a felfogása, hogy nem lépi tul hatáskörét és nem érintette a közgyülés hatáskörét.

Felvetődött az a kérdés és magam is azt az álláspontot képviseltem — fejezte beszédét a polgármester — hogy ha valamely kérdésben alaposan vitatható — hogy a kisgyülés vagy a közgyülés hatáskörébe tartozik-e valamely ügy, akkor mindig a magasabb fórum elé kell terjeszteni döntés végett az ügyet.

Gábor Jenő és a közgyülés a polgármester válaszát — tudomásul vette.

A munkanélküliségről

Labancz András a munkanélküliség ügyében terjesztett elő interpellációt. Elmondotta, hogy több, mint 3000 munkanélküli van Debrecenben és a feleségükkel, családtagjaikkal együtt igy 12.000 ember napról napra nélkülözéseknek van kitéve. Első sorban munkaalkalom teremtésére van szükség, hogy a lelkek megbékélése megtörténjék és hogy az a nagy kinlódás az embereket rossz cselekedetekre ne ragadtassa. Tisztában vagyunk azzal, hogy a mai tőke és termelési rendszer mellett a munkanélküliség kérdését megoldani nem lehet...

Közbeszólás: Szocializálás kell ! (Nagy zaj.)

Labancz: Tudjuk, hogy ez világprobléma. Magunkra nézve kötelezőnek ismerjük a munkát, mely nélkül megélni nem lehet, de gondoskodjanak róla, hogy munkánk után tisztességesen megélhessünk.

Közbeszólás: Meg van a munka s nincs rá jelentkező! Ott van a munka, csak legyen, aki csinálja!

Labancz: Mondom, mi a törvények tiszteletben tartása mellett vagyunk s nem akarunk semmiféle szélsőséges hibákba esni (Helyeslés!), de méltóztatnak gondolni, amikor nem az ész rendelkezik, hanem a gyomor irányitja az embert, — akik háborut jártak, tudják, mit jelent ez.

— Teremtetett itt munkaalkalom, azonban mindegyik nagyon kevés számu egyént foglal le. Nemcsak a város feladata a munkanélküliségen való segités, hanem elsősorban kormányfeladat. Amikor látjuk, hogy nehéz a munkanélküliségen enyhiteni, akkor mindenesetre gyors segélyek is szükségesek és ugy érezzük, nem jogtalanul kivánjuk ezt. (Nagy zaj.) A gyors segély nem valami ideális megoldás. Mi elsősorban nem gyors segély, hanem munka után kivánkozunk és azt kérjük, hogy a munkánk után tisztességes bért adjanak. Vannak olyan munkálatok a központi egyetemi épitkezésnél, amelyeket ez idő szerint is lehetne már végezni. Itt van az állami kórház tatarozása, ez sem akar dülőre jutni.

Dr. **Vásáry** polgármester: Már jut.

Labancz: Lehet segiteni a munkanélküliségen a mi tudásunk szerint még munkaidő rövidittéssel is. Nem helyes, hogy egyes emberek 10—12 órát dolgoznak, mig a másik része pihenni kényszerült. Ebben a kényszerpihenésben adódnak a rossz cselekedetek gondolatai az emberben. Törvénybe kell iktatnunk mihamarabb a 8 órai munkaidőt, a munkanélküliség esetére szóló biztositást. Ezután felolvasta az interpelláció szövegét, melyben kérdi, van-e tudomása a polgármesternek arról, hogy a munkanélküliek száma Debrecenben meghaladja a háromezret, sokezer családtaggal és hajlandó-e a polgármester javaslatot terjeszteni a közgyülés elé, gyorssegély folyósitása iránt, valamint felirat intézése érdekében, hogy a munkanélküliség esetére való biztositásról törvényjavaslatot terjesszenek a Ház elé.

DR VÁSÁRY ISTVÁN VÁLASZA

A polgármester azonnal válaszol az interpellációra.

— Az a körülmény, hogy a munkanélküliség kérdése a törvényhatóságnak minden egyes összejövetele alkalmával vita tárgyát képezi, nagyon könnyen azt a látszatot keltheti az izgalmakkal teljes lelkekben, hogy a törvényhatóság és annak szervei e kérdés mellett érzéketlenül, minden intézkedés megtétele nélkül mennek el. *Ezzel szemben meg kell állapitanom, hogy igenis, foglalkoztunk ezzel a kérdéssel és egyetlen egy megoldási módot igyekeztünk szem előtt tartani: nem készpénzsegélyekkel, hanem munkalehetőségekkel (zajos helyeslés), kereset biztositásával igyekeztünk megoldani a kérdést.*

— Az a szám, amelyet a bizottsági tag ur állit, nem felel meg a tényleges helzetnek.

— *Tulzás!* — kiáltják jobbról.

— Sokkal több! — válaszolják rá a szociálisták.

Vásáry: 1929 decemberében a szociáldemokrata párt szakszervezeteinek közlése szerint az egész országban 19.181, a keresztény szociálista szakszervezetek közlése szerint 1107 munkanélküli volt. A legrosszabb viszonyokat feltételezve sem fordulhat elő, hogy másfél hónap alatt 50 százalékkal emelkedett volna a munkanélküliek száma. De ha még ezt feltételeznők is, 30.000 lenne a munkanélküliek száma Magyarország 8 millió lakosa közül, akkor sem tartom lehetőnek, hogy a 115—120 ezer lakosra ebből 3000-nél több esnék, mint ahogy a bizottsági tag ur mondotta. A hatósági munkaközvetitő jelentéséből megállapitom, hogy 1929 december 11-től 1930 február 12-ig 1050 ember jelentkezett, tehát egyharmada annak, amit a bizottsági tag ur állitott. Közülük 262-őt irányitottak földmunkához, 514-et fakitermeléshez, 54-et kötörő munkára. A földmunkára 262 közül 200 an jelentkeztek, az 514 közül az erdei munkához egy héten sem jelentkeztek százánál többen.

— Mindaddig, amig a munkában a válogatás lehetősége meg van, nem olyan komoly a helyzet, mint amilyen komolynak feltüntetni igyekeznek.

Török Gábor: Nincs semmi baj.

Vásáry: Van baj, de azon az oldalon, ahol válogatnak a munkában. A bizottsági tag ur más szemében látja a szálkát, de a magukéban nem veszi észre a gerendát.

Őry István: Pénzt tessék osztani, nem munkát, akkor lesz jelentkező elég. (Nagy zaj.)

Török: Nem vagyunk mi jobbak, mint mások. (Nagy zaj.)

Vásáry polgármester ezután felsorolta, hogy milyen kereseti lehetőségek nyiltak az egyes foglalkoztatási helyeken. A Guton a munkások 40 százalékánál nagyobb része 2—3.90 pengőt keresett naponta. Volt, aki nem akart dolgozni és csak 51 fillért keresett naponta. A lehetőség mindenesetre meg volt arra, hogy aki akart, keressen.

Egyébként hivatkozik a gazdag Angliára, amely másként, pénzsegéllyel oldotta meg a munkanélküliség kérdését és az eredmény: a pénzügyi terhek irtózatos megnövekedése, amellyel már a mostani kormány sem bir, másodszor pedig a munkanélküliek olyan nagy mérvü megnövekedése, hogy az az Anglia, amely többet termel, mint tiz évvel ezelőtt, a lakosság számát is figyelembe véve, nyolcszor annyi munkanélkülivel rendelkezik, mint Magyarország.

— Nagyon meg kell tehát gondolni a munkanélküliség terén tehető intézkedéseket.

Meg vagyok győződve, hogy csak lejtőre megyünk, ha készpénzsegélyt adunk.

Nem vagyok tehát abban a helyzetben, hogy javaslatot tegyek a törvényhatóságnak gyorssegélyek folyósitására,

mert hiszen aki rá van utalva a pénzsegélyre, mivel testi fogyatékossága miatt képtelen dolgozni, azt máris pénzzel segélyezzük, másrészt természetbeni segitséget adunk, azonban egyelőre tovább nem mehetünk

A munkanélküliség esetére szóló törvényre vonatkozó feliratot sem javasolhatom. Ha a bizottsági tag urnak ilyen célja van, tessék azt önálló inditvány formájában előterjeszteni, ne méltóztassék tőlem várni, hogy meggyőződésemmel ellentétes javaslatot tegyek a közgyülésnek.

— Meg vagyok győződve, hogy a törvényhatóság által ezideig tett intézkedések munkalehetőségek nyujtásával, a *munkára nem alkalmas egyéneknek természetbeni és szükség esetén készpénzben való segélyezésével* kellő intézkedések megtéttettek. Továbbmenőleg sem készpénzsegélynek, sem általános gyorssegélynek folyósitására, sem a törvényhozáshoz felirat intézésére nem vagyok abban a helyzetben, hogy én inditványt tegyek. (Helyeslés.)

Labancz András a polgármester válaszát nem veheti tudomásul. Az épitő és a többi munkásokkal együtt igenis van 3000 munkanélküli Debrecenben. Van közöttük, aki szegénysége miatt ruházat hiányában nem tudott kimenni az erdőre.

Dr *Vásáry* polgármester: Adtunk ruhát is.

Labancz: Csak pár száz embert lehet ott alkalmazni.

Vásáry: Hatszáz embert.

Labancz: És azután mi lesz?

Vásáry: Majd ha odajön a hatszáz ember, akkor majd intézkedünk.

Labancz: Az ipari munkásoknál fairtásra, tuskózásra kényszeriteni egy kissé kényes dolog. Ha a munkaidőt nem lehetne megröviditeni, akkor beszélhetnénk arról, hogy fairtásra és tuskózásra kell menniök. Szerinte nem lehet elzárkózni a pénzbeli segély elől.

Dr *Vásáry* István polgármester viszonválasza után a közgyülés a polgármester válaszát tudomásul vette, majd a főispán szünetet rendelt el.

A kincseshegyi földmunkák

Szünet után **Török** Gábor a Kincses hegyi földmunkák ügyében terjesztette elő interpellációját, mely azt tartalmazza, hogy az ott dolgozó munkasok nem kapják meg a 3 pengő napszámot, amit szerinte a polgármester az egyik ad hoc bizottsági ülésen megigért, 28 munkás fizetését adminisztrációs akadályok miatt nem fizették ki, kane me hétre igérték és akik ez ellen tiltakoztak, azokat a munkából eltavolitották. Kérdi, hajlandó-e a polgármester a 3 pengő napszámot biztositani s a differenciát visszamenőleg megtéritени?

Az indokolásban előterjeszti, hogy karácsony előtt 3 héttel részt vett egy bizottsági ülésen, amelyen a polgármester kijelentette, hogy a Kincses hegyi földmunkáknál naponként 3 pengőt fognak fizetni.

Vásáry: Tévedés.

Török: Ugyanakkor megállapitották a fakitermelésnél és tuskózásnál is az egységárakat.

Vásáry: Ez az! Egységárakról volt szó, de nem napszámról.

Török: A Kincses hegyen földmunkával akkordban 5 pengő 40 fillért kerestek naponta; ezt beszüntették és 3 pengő 60 fillér napszámot fizettek, amely később 3 pengőre csökkent. Mikor már 800 méterre kellett hordani a földet, az egységárak mellett 2 pengővel fizették ki az embereket és kijelentették, hogy a jövő héten már csak 1 pengő 60 fillérre számitsanak. Az emberek most őt vonják felelősségre. Van kint egy fiatalember, aki a munkások felügyeletével van megbizva és ez eléjük tartott egy rubrikás papirost, hogy irják alá. Aki ezt megtagadta, azt elbocsájtotta. A munkások azonban ennek ellenére hétfőn munkába álltak, mondván, hogy ennek a fiatalembernek nem volt joga őket elbocsájtani. Erre az telefonált a rendőrségre és detektivekkel emelték ki az embereket a munkából.

Ságy főtanácsos: Nem stimmel.

Török: Arra kérem a polgármester urat és a közgyülést, méltóztassék ezeknek az embereknek a 3 P napszámot és a differenciát kifizettetni. Veszedelmes játékszer van a mi kezeink között — mondotta — nagyon óvatosan kell azzal eljárni és ez nagy müvészet.

Dr. **Vásáry István** polgármester az interpellációra a következő választ adta:

— A bizottsági üléseken felvett jegyzőkönyvből és az akkor megjelent ujságközleményekből megállapitható, hogy a földmunkánál egységárak voltak megállapitva, még pedig ugy, hogy naponként 5 köbméter mozgósitásakor 3 pengő munkabér jar, a kőtörésnél 2 pengő 40 negy köbméterig, minden további köbmeter pedig 60 fillér. Ez a december 11-iki ülésen határoztatott igy el.

Január 17-én felvett jegyzőkönyv szerint a polgármester intézkedésére 60 fillérről 80 fillérre emelték a Kincses hegyen egy köbméter föld mozgósitásának diját.

Elővette a polgármester a „Debreczen" január 18-iki számát, amelyből felolvasta, hogy Borsos müszaki tanácsnok előterjesztette az ülésen a szükséges adatokat és ennek alapján a bizottság kimondotta, hogy minimálisan 4 köbméter földet kell egy munkásnak mozgósitania és ezért naponta 2 pengő 50 fillér jár. Vásáry polgármester megkérdezte Török Gábortól: jó lesz igy? Mire Török Gábor ezt felelte: Meg fogjuk mi azt csinálni.

Török: De az nincs ott, hogy mennyit végez

Vásáry: Tehát közhitelességü okmányból, másrészt a hirlapi tudósitásból megállapitom, hogy szó sem volt róla, hogy napszámot fizessenek, hanem először köbméterenként 60, majd később 80 fillért állapitottunk meg. Ezeket az összegeket hiánytalanul meg kell kapniok.

Török Gábor ismét felszólal és fenntartja, hogy 3 pengő napszámot állapitottak meg.

Vásáry polgarmester: A bizottsági tag ur kijelentéseinek sulyával nincs tisztában, mert ha a hivatalos okiratok és az akkori napilapok közleményei ellenére azt méltóztatik állitani, hogy nem igy van, amint mondtam, akkor én és a többiek, — akik ebben részt vettünk, — közokirathamisitást követtünk el. Én ezt nem vagyok hajlandó vállalni semmi körülmények között sem. — Majd más oldalról is megvilágitja a polgármester, hogy a tárgyalások tényleg ugy folytak le. Csakis egységárakat lehetett megállapitani

A közgyülés a polgármester válaszát tudomásul vette.

A nyolc órai munkaidőről.

Pányoki Lajos a 8 órai munkaidő törvénybeiktatásának megsürgetését kéri interpellációjában a polgármestertől, illetőleg a közgyülestől.

Dr. **Vásáry István** polgármester arra mutat rá, hogy összetévesztik az interpellációt az önálló inditvánnyal. Ha azt akarták, hogy ezzel a kérdéssel a közgyülés foglalkozzék, akkor az ügyet önálló inditvány alakjában kell előadniok.

A közgyülés a polgármester válaszát tudomásul veszi.

Pályázati hirdelmény.

A Hajduszoboszlói Takarékpénztár a lemondás folytán megüresedett **könyvelői állásra** ezennel pályázatot hirdet.

Pályázhatnak felső kereskedelmi iskolai érettségi bizonyitvánnyal rendelkező, **2—3 évi pénzintézeti gyakorlattal biró,** gépirásban és gyorsirásban teljes jártasságu egyének.

Javadalmazás évi **2000 pengő** kezdő fizetés és az alapszabályszerü jutalék.

A megválasztott könyvelőt az igazgatóság egy évi próbaidő után véglegesiti.

A sajátkezüleg irt pályázati kérvényekhez másolatban mellékelendők az iskolai és az eddigi működési bizonyitványok, melyek 1930 febr. 20-ig személyesen adandók be az igazgatóságnak.

Az állás megválasztás után lehetőleg azonnal, legkésőbb azonban március 1-én elfoglalandó.

Hajduszoboszló. 1930 febr. 4.

Az igazgatóság.

. . . . és mit csinál szombaton az Uránia,

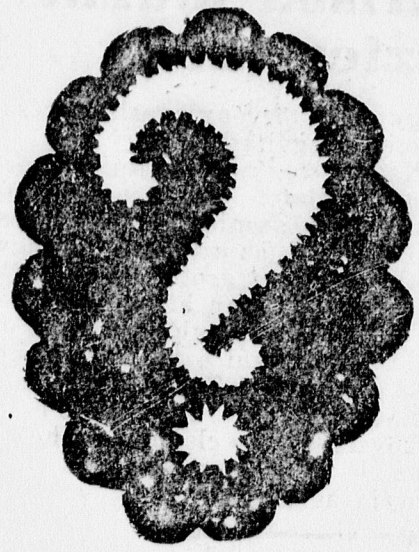

A MI URÁNIÁNK Kérdezi Ön...

Az Uránia pedig a következőképen válaszol:

1. Ezentul vegyes müsor lesz: hangos és néma.

Most szombaton a hangos részben operahangverseny:

Gigli és Titta Ruffo

a világ két leghiresebb operaénekese. --- A **néma** részben:

Tamás bátya kunyhója.

A világ egyik legnagyobb filmje, 20 felvonásban.

2. Ujra bevonul és minden müsorban játszik országos hirü

zenekarunk.

Egy müvész sem hiányzik. A zenekar változatlan.

3. A régi olcsó helyárakat visszaállitottuk.

Igazán kis pénzért egyszerre láthatja a milliós költségü Tamás bátya kunyhóját és hallhatja a földkerekség legjobb két énekesét: Titta Ruffót és Giglit.

Ezt feleli az Uránia.

A házak tatarozása és a vizvezeték bekötése

Nagy Lajos azzal kezdi interpellációját, a szabályrendeletek megalkotásáról, hogy ezt is tulajdonképen önálló inditványban kellett volna előterjeszteni. A kisiparosok érdekében kéri kötelezzék a háztulajdonosokat a házak tatarozására, hol csatornázás van, a vizvezeték bekötésére és villany bevezetésére ott, ahol a hálózat ki van épitve. Budapesten most tárgyalnak olyan szabályrendeletről, amelyben kimondják, hogy a közveszélyes házak kijavitását a hatóság elrendelheti.

Vásáry polgármester válaszában örömmel állapitja meg hogy Nagy Lajos szerint is Debrecen megelőzte jóval Budapestet, mert hiszen mi 1899-ben alkotott szabályrendeletben mondtuk ki, hogy a háztulajdonost kötelezheti a hatóság a javitási munkára és ha nem csinálja, az ő költségére a munka elrendelhető. A javitásra már alkalmatlan életveszélyes ház hatóságilag lebontható. Hogy ezt a gyakorlatban is megcsinálták, bizonyitja, Marjalaky ház lebontása és a Sümegi ház lebontására vonatkozó határozat, mely már egy éve a miniszter előtt van. A vizvezetékről szóló szabályrendelet 18 éve kötelezi a háztulajdonost a bekötésre. Most évről-évre a nehéz gazdasági helyzet miatt halasztást kaptak a háztulajdonosok. Ami a villany világitás vezetésének kötelezettségét illeti, ezt nem lehet elrendelni. Vajjon vállalja-e az interpelláló bizottsági tag, ha a kertségi lakásokban minden egyes háznál kötelezően bevezettetik a villanyt. Nem gondolták meg ezt a kérdést, mert különben nem jöttek volna ilyen kivánsággal. — Igaz ugyan, hogy az egyik oldalon jót tenne az iparosokkal, de sokkal több rosszat a másik oldalon a szegény lakossággal.

A közgyülés a polgármester válaszát tudomásul vette.

Dr **Hadházy Zsigmond** főispán a közgyülést este 9 órakor rekesztette be.

MEGÖLTE A SZOMSZÉDASSZONYÁT ÉS ANNAK LEÁNYÁT.

Balasagyarmatról jelentik: Vanyarcz községben **Bálint Lászlóné** konyhakéssel megölte a szomszédasszonyát és annak a **18 éves leányát,** mert a leányának udvarlója szemet vetett a szomszéd leányára. **Bálintné** csak ugy tudott megmenekülni a lakosság dühétől hogy a csendőrőrsre menekült.

Faipar rt. butorüzlete Király uccán bent 4 sz. alatt van

A jövő héten Párisba utazik Bethlen miniszterelnök

Budapest, febr. 13. Mint ismeretes, **Bethlen** István gróf miniszterelnök a kormányzó tizéves jubileuma alkalmából törvényjavaslatot terjeszt be a kormányzó érdemeinek megörökitéséről. Ezt a törvényjavaslatot a miniszterelnök, mint jeleztük, pártközi konferencia elé akarja terjeszteni. — Ebből a célból Bethlen István gróf érintkezésbe lépett Almássy László házelnökkel, aki — értesülésünk szerint — szombaton délelőtt fél 12 órára hivta össze a pártok vezetőit a képviselőházba, hogy ott a törvényjavaslatot részletesen megvitathassák.

Kedden fogja tárgyalni a törvényjavaslatot a közjogi bizottság. Hogy azonban a plénumba mikor kerül, az attól függ, hogy Bethlen István gróf mikor utazik Párisba. — Olyan hirek terjedtek el, hogy hétfőn valószinüleg Párisba kell utazni a miniszterelnöknek, és csak a hét végén érkezhetik vassza. Ebben az esetben csak a következő hét elején kerülhet a Ház elé a jubileumról szóló törvényjavaslat.

Véget ért a fővárosi törvényjavaslat általános vitája

Scitovszky belügyminiszter záróbeszéde.

Budapest, február 13. A fővárosi törvényjavaslat általános vitája, mely több hete tart, véget ért. Az általános vita végén

Scitovszky Béla belügyminiszter áll fel szólásra, hogy reflektáljon a kritikákra.

— A törvényjavaslat benyujtása — mondja a belügyminiszter — *szükségessé tette a politika és a főváros háztartásának és rendjének jövője. Figyelembe kellett vennünk a polgári társadalom megerősítését anélkül, hogy kizárassanak a más világfelfogásuaknak az a lehetősége, hogy ma guk is többségbe juthassanak. Mi a polgári társadalmi rend alapján állunk és a polgári társadalom megerősítésére — nyiltan kimondom — szükséges, hogy korrektivumokat vegyünk igénybe.* Ebből a szempontból kívánta az államhatalom befolyását az autonómia keretén belül biztositani, mig ennek a lehetőségnek az élét annyira el tudja tompitani, hogy az országnak nyugodt álmai lehetnek és nem kell félni attól, hogy *a fővárosból kiinduló forradalmi gondolatok és eszmék nemcsak magát a fővárost, hanem a vele nem harmonizáló és nem egyező egész csonka országunkat is magukkal tudják ragadni.*

Baracs Marcel: Becsületes szabadságpolitika a legjobb ellensztre a forradalmaknak! (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Scitovszky Béla belügyminiszter: Ha a demokrácia terén mi nem tudunk még mindig száz százalékig megadni mindent, ne a szándékban tessék keresni a hibát, hanem abban, hogy az idők nem érettek meg rá.

— A legteljesebb mértékig biztositani kívántam a főváros vagyon- és üzemkezelését. A teljes felügyeleti jog biztositásával ezt az ellenőrzést nemcsak a költségvetés keretén belül, hanem magában a költségvetésben kívánom biztositani.

Ezután egyes felszólalásokra válaszol, majd a bizottsági tagok létszámáról beszél:

— A részletes vita során hajlandó vagyok egyes kerületek bizottsági tagsági létszámát emelni. (Ezek szerint a főváros nem 140, hanem 150 bizottsági tagot választ.)

— Az intézőtanács kérdésével kapcsolatban az a meggyőződésem, hogy ez jól beválik és hasznára lesz a fővárosnak. A pártok arányosan vesznek részt benne, tehát a közérdeket megvédhetik. A választottak és a kinevezettek aránya szempontjából elismerem a kritika jogát és hajlandó vagyok bizonyos korrekcióra. *Bejelentem, hogy az intézőtanácsban a választott tagok számát 14-ről 20-ra emelem fel.* A kinevezettek számát nem kívánom elejteni.

— A költségvetéssel szemben a kormányzatnak juttatandó hatályos felügyeleti jog kérdésében a közigazgatási bizottságban leszavaztak, de kijelentem, hogy a többséghez apellálok. A költségvetési tételek emelését vagy törlését feltétlenül a kormány hatalmi körébe kívánom vonni. A felügyeleti és ellenőrzés teljesen hatástalan, ha a kormányzatnak a költségvetésre nincs ingerenciája. A vitában az üzemek verték a legnagyobb vihart. *Mi nem üzletszerü szempontból kívánjuk az üzemeket fenntartani a fővárosnál, csak közszempontokból és csak azokat az üzemeket, amelyeket közérdekből fent lehet tartani.* Kívánjuk, hogy az üzemek jövedelmezővé is tétessenek és ezek a jövedelmek a háztartásba folyjanak be és ne az üzemeknél tartassanak ellenőrzés nélkül. A részvénytársaságnak nem vagyunk barátai, mert az ellenőrzést kivonja azoknak kezéből, akik erre illetékesek.

— Nagyon örülök, hogy a vita során felhozták a BSzKRT igazgatósági fizetéseket. 1928 derekán a kormányzat leiratot intézett a fővároshoz, amelyben utasította, hogy a fővárosnál *senkinek nem lehet több illetménye, mint magának a polgármesternek. Mi ezt az összes üzemekre kiterjesztettük. A BSzKRT-nál átmeneti idő állott be, magamnak sem volt tudomásom erről, hogy ilyen nagymérvüek ezek az illetmények.* Készséggel állok rendelkezésre, hogy itt is a törvényes alap álljon helyre.

Scitovszky Béla belügyminiszter kijelenti, hogy *hajlandó bizonyos módosításokra.* Kéri a törvényjavaslat általánosságban való elfogadását. (Taps a jobboldalon és a kereszténypárton.)

Az elnök már nem teszi fel szavazásra a javaslatot, hanem berekeszti az ülést. A legközelebbi ülést péntek délelőtt 10 órakor tartja a Ház. Szavaznak a fővárosi törvényjavaslat felett és megkezdődik a részletes vita.

Az ülés két óra után néhány perccel ért véget.

— **Szalacsy Rácz Imre** legújabb könyve a „Magyar sors", mely minden könyvkereskedésben kapható.

Mégsem spórol az állam a betegeken

Nem csökkentik a népjóléti tárca költségvetését. Vass József megegyezett Wekerlével. — A többi tárcánál végrehajtják a redukciót.

Budapest, február 13. Az a határozat, amelynek értelmében 1931 január 1-től kezdve az összes tárcák költségvetéseit bizonyos mértékben, lehetőleg 5 százalékkal csökkenteni kell, a népjóléti kormányzatban igen nagy bajokat okozott. Innen eredtek azok az anomáliák, amelyek a kórházak csökkentett dotálásából származtak.

Valóságos kórházválság keletkezet az országban és a városok, vármegyék egymásután terjesztették fel kéréseiket a népjóléti miniszterium elé a szegény betegek ápolási dijaihoz való állami hozzájárulás csökkentése miatt. A népjóléti kormányzat többi ágazataiban is a legsulyosabb nehézségeket idézte elő a költségvetés általános csökkentése.

Hosszas tárgyalások után néhány nappal ezelőtt a pénzügyminiszterrel erről folytatott bizalmas megbeszélések sikerrel befejeződtek.

Vass József népjóléti miniszter az összes kérdésekben teljesen megegyezett *Wekerle* Sándor pénzügyminiszterrel. Ez a megállapodás nem várt eredményeket is hozott a népjóléti tárcának. A legelő és legfontosabb eredménye ennek a megállapodásnak az, hogy a népjóléti tárca 1930—31. évi költségvetési előirányzata semmivel sem marad a mult esztendei alatt. Ez nem jelent kevesebbet, minthogy a népjóléti tárca nem köteles a jövő évi költségvetésben végrehajtani az 5 százalékos redukciót.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter hozzájárult ahoz, hogy a népjóléti tárca dotációja megmaradhasson a tavalyi keretek között, sőt nem emelt kifogást még az ellen sem, hogy indokolt esetekben bizonyos csekélyebb tulkiadások a jövő évi költségvetés előirányzásában is lehetők legyenek.

A népjóléti kormányzat ezzel kikerült abból a válsághullámból, a mely az általános redukció folytán már január elsejével megkezdődött. Most már, mint értesülünk a népjóléti kormány beállithatja a jövő évi költségvetésébe mindazokat a tételeket, amelyek a kórházak fentartását, a teljes dotációt, a szegénybetegek ápolási dijainak állami hozzájárulását, — a gyógyitó intézetek fentartási költségeit fedezi. Körülbelől 300.000 pengő az az összeg, amellyel a népjóléti tárca költségvetési előirányzata a mult évit felül fogja mulni.

A többi tárcánál természetesen annál szigorubban végre fogják hajtani ezt a 5 százalékos, vagy a hol lehet, még több százalékos redukciót.

Szabolcsmegye üdvözli a miniszterelnököt

Nyiregyházáról jelentik: Szabolcs és Ung közigazgatásilag egy előre egyesitett vármegyék törvényhatósági bizottsága ma tartotta dr Erdőhegyi Lajos főispán elnöklésével rendes havi közgyülését, a bizottsági tagok élénk részvételével. A közgyülés Énekes János pápai prelátus felszólalásával kapcsolatban elhatározta, hogy — Bethlen István gróf miniszterelnökhöz a következő táviratot intézi:

„Közigazgatási bizottságunk a mai napon tartott havi ülésében a vármegye alispánjának jelentésével kapcsolatban Énekes János pápai prelátus bizottsági tag inditványára Nagyméltóságodnak a hágai konferencián nemzetünk érdekében kifejtett áldásos és eredményes munkájával foglalkozván, Nagyméltóságodnak a magyar zet igazát eredményesen védő és érvényre juttatott fáradhatatlan és sikeres tevékenységéért hálás köszönetét nyilvánitja, Nagyméltóságodat tiszteletteljesen üdvözli és változatlan ragaszkodásáról, bizalmáról biztositja. — Erdőhegyi főispán, elnök".

A közgyülés tagjai Bethlen István gróf miniszterelnököt éljenezve fogadták el az inditványt.

A trieszti bombamerénylet egyik áldozata meghalt

Mussolini utasitása: boritsák el a halottat virággal.

Triest, febr. 13. **Neri** fasista ujságiró holttestét, aki az elmult éjjel belehalt a bombamerénylet folytán szenvedett sérüléseibe, — ma délelőtt a Popolo di Trieste szerkesztőségében ravatalozták fel — A hatóságok képviselőin kivül a lakosság nagy tömegben jelent meg a ravatalnál, hogy a gyilkos merénylet áldozatának megadja a végtisztességet. — A szerkesztőség hez távirat érkezett Mussolini miniszterelnöktől, melyben megbizza a lap főszerkesztőjét, hogy **Neri holttestét, aki a munka küzdőterén tiszteletreméltó módon lelte halálát, boritsák el virágokkal.**

Róma, febr. 13. (Stefani.) Mussolini miniszterelnök elhatározta, hogy **száezer lira jutalmat fizet ki annak, aki a trieszti bombamerénylet tettesének nyomára vezet.**

Menyasszonyi ékszerek
rendkivül nagy választékban, legméltányosabb árakon
Engel László, ezelőtt *Löfkovits A. és Tsa* ékszerésznél
Piac ucca 52. Megyeháza mellett.

Madridban a munkanélküliek összeütköztek a rendőrséggel

Madridból jelentik: A munkanélküliek nagy tüntető felvonulást rendeztek a város főuccáján és ennek során a rendőrséggel több ízben összeütközésre került a sor.

A munkanélküliek a királyi palota elé akrtak vonulni, de a rendőrség ebben megakadályozta őket. A munkanélküliek erre mtgrohanták a boltokat

Barcelonában a színházi előadás után a diákság és a közönség között került összeütközésre a sor. A diákok kijelentették, hogy ha negyvennyolc órán belül a polgári kormányzót a város éléről el nem mozditják, akkor kimondják az általános diáksztrájkot.

Ugy élt mint a kiskirály és börtönbe került

Letartóztatták az öngyilkosjelöltet, akiről kiderült, hogy feltörte a kasszát.

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a Berlini-téren lévő Westend-szállóban megmérgezte magát egy fiatalember, aki álnevet írt a bejelentőlapra. Kiderült, hogy valódi nevén *Nuszbaum Lászlónak* hivják és egy ismert sörgyár karcagi telepének volt a tisztviselője. Ott felnyitotta a vállalat páncélszekrényét és *háromezer pengőt elvett, majd pedig megszökött.* A Rókus-kórhában — ahova az öngyilkos fiatalembert beszállították — a rendőrség megállapította, hogy azonos a karcagi betörővel. Nuszbaum, miután a mérgezése enyhe volt, már fel is épült, ugyhogy a rendőrség tegnap előállította a főkapitányságra, ahol megkezdték kihallgatását.

A fiatalember védekezésében előadta, hogy mint szürke vidéki hivatalnok rettenetesen unta már az egyhangu életet. Nagyuri életmódra vágyakozott és lhatározta, hogy nagyobb pénzösszegre tesz szert. Ezért követte el a betörést és az így szerzett pénzzel Budapestre utazott. Autómobilon az egyik előkelő szanatóriumba lhajtatott, ott szobát bérelt és — mint a rendőrségen mondta — *ugy élt, mint a kiskirály.* Mikor a pénz elfogyott és utolsó számláját kiegyenlítette, minden fillér nélkül tért vissza a városba és a Westend-szállóban bérelt szobát azzal a szándékkal, hogy megválik az élettől. Nuszbaumot ma letartóztatták.

Ipartestületi ügyek

Haldokló iparok. — Az Ipartestület érdekes adatai egyes, kiveszőipar ágakról. — A bádogosok tisztújító szakosztályi gyűlése. — Vasárnap elöljárósági gyűlést tart az Ipartestület.

Az elmúlt évek folyamán sokat lehetett hallani egyes iparágak kihalásáról. Ezeket a kiveszőiparágakat jórészben a rohanó idő viszi el magával, mely a technika haladásával az újabb korszak embereinek igényeit szemelőtt tartva, más termékekkel, más iparágakkal fedezi a mai ember szükségleteit.

Az Ipartestület vezetősége kérésünkre érdekes adatokat bocsátott a rendelkezésünkre e kiveszőegyes iparágakkal kapcsolatban.

HALDOKLÓ IPAROK.

— Valóban — kaptuk a felvilágositást, — több iparág napjainkban nem csak az ideiglenes krizis súlyát szenvedi, hanem a közönség és fogyasztók más irányba terelődött érdeklődése folytán, — teljesen kiveszőben van.

Ezek közül emlitésre méltók a valamikor olyan agy keletnek örvendett **szűrszabó és gubás szakma**, mely éppen debreceni iparostermékei révén, messze földön híres volt. Azután az ugyancsak nagy népszerűségnek örvendő bérkocsisok s ezzel kapcsolatosan a **szijjgyártók,** valamint a **papucsosok** is.

— A **szűrszabó szakma ezek közül a legkihaltabb.** Ma már ennek a valamikor dúsan virágzó iparágnak csak utolsó maradványai léteznek a városunkban még fennálló s testületüknél nyilvántartott 4—5 szűrszabó, valamint gubásmesterben. Ezek jórészt a nagyvásárok részére dolgoznak, — amikor néhány tanyai gazdaember, vagy hortobágyi alkalmazott vásárol egy-egy darabot. Egyébként a szakmát még űző mesterek is úgyszólván kivételnélkül nem a szakmából élnek, hanem házuk, vagy esetleg más ingatlanjuk jövedelméből, ami jellemzi, hogy e szakma már olyan jelentéktelen keresetet mondhat magáénak, mely csak mellékkeresetet jelenthet a mesterséget űző munkaadónak.

— Az utóbbi időben rohamosan hanyatlik a bérkocsis szakma is. Ennek oka köztudomású s az autó nagy elterjedtsége az oka, hogy a valamikor közkedvelt s sok romantikus ügynél segédkező fiákerestk szakmájának is alkonyulóban van. A bérkocsisok száma Debrecenben pár év alatt több mint husz százalékkal csökkent. E szakma letünésével magyarázható a **szijjgyártó** szakma fokozottan érezhető gyengülése is, amely abban kuliminál, hogy az eddig munkájuk nagy részét kitevő lószerszám rendelések csökkentek.

— Haldokló iparok sorába számitható még a **papucsos** mesterség is, — melynek kényelmi eszközeit a fogyasztó közönség jórésze ma már más — rendszerint gyári — árúval váltotta fel.

A BÁDOGOSOK TISZTUJITÓ SZAKOSZTÁLYI GYÜLÉSE.

Tegnap este tartották a helyi bádogosmesterek tisztújító szakosztályi gyülésüket, melyen a tagok szép szám mal jelentek meg.

A gyűlést Weszely Antal elnök nyitotta meg. Közölte, hogy előljárósági rendes és póttag választás lesz a gyülés tárgya. Utalt a másfél hete lezajlott gyűlés alkalmával történt jelölőbizottság kiküldésére. A jelölőbizottság a jelölést megejtette. Felkéri a jelölőbizottság elnökét, Weinberger Ignác bádogosmestert, hogy a jelölést ismertesse.

Weinberger Ignác jelentette, hogy a jelölőbizottság Weszely Antalt s Rózsássy Lászlót, alelnöknek pedig Nagy Sándort és Weinberger Ignácot jelölte. Az utóbbi a jelölést nem fogadta el. Az elnök tekintve, hogy több jelölt van, titkos szavazást rendelt el. A szavazatok összeszámlálása után megállapittatott, hogy rendes tagul a szakosztály Weszely Antalt választotta meg. Póttag egyhangulag Rózsássy László lett.

A szakosztály egyéb választásának eredménye a következő: Első jegyző Szegedy G[illegible]a, második jegyző: Hartmann Lőrinc, pénztáros: Burg Ignác, ellenőr: Mészáros János és Both István. Az Ipartestület részéről Lechner Lajos jegyző jelent meg. A gyülés a késő esti órákban ért véget.

(k. i.)

Kozma Miklós előadása a modern hirszolgálatról

Budapest, február 13. Az Egységes Párt vitaestélyének keretében ma este nagy érdeklődés mellett Kozma Miklós, a MTI elnökigazgatója tartotta előadását a modern hírszolgálatról. Kozma előadásában részletkérdésekre is kiterjedt, ismertette a modern hírszolgálat szervezte jelentőségét és a technikai lebonyolitást.

Rámutatott arra, hogy a háboru óta a hírszolgálat mennyire kibővült, ugy hogy most már a diplomácia első segédeszközévé vált. A háboru előtt három nagy nemzet hírszolgálata dominált, Amerikában az angol, francia és német hírszolgálati irodákon keresztül kapták a híranyagot a kisebb nemzetek. Ez a három nagy ügynökség ugyszólván felosztotta egymásközt a világot, mely nem vette észre, hogy a híreket olyan beállításban kapta, ahogyan ezt a három állam szükségesnek tartotta.

A háboru után ismerték fel a kis államok annak fontosságát, hogy saját szemükkel lássanak és igyekeztek maguk is közvetiteni hírszolgálati kapcsolatot egymás és a nagy államok között.

Minden hírszolgálati ügynökség presztizse szavahihetőségétől függ és éppen ez indokolja, hogy a müveltebb nemzeteknél a hírszolgálat sehol sincs állami kezelésben, hanem független, az állammal szerződéses viszonyban álló irodák utján történt. Ellenkező esetben mindig a tendenciát látnók és keresnők az illető állam hírszolgálatában.

Ezután ismertette a hirszolgálat technikai lebonyolításának módozatait a magyar félhivatalos hírszolgálat szerepét és végül rámutatott arra, hogy nemzetközi vonatkozásban a magyar félhivatalos hírügynökségnek megbízhatósága, komolysága és gyors munkája folytán elismerést, tekintélyt és megbecsülést sikerült szerezni.

A párt nevében Pesthy Pál ny. igazságügyminiszter, a párt elnöke mondott köszönetet Kozma Miklósnak érdekes előadásáért, melyet a párt tagjai nagy tapssal honoráltak.

„Rossz teát főzött Lidi, attól lettünk betegek"

A tiszazugi mérgezési ügyek ötödik főtárgyalását pénteken tartja meg a szolnoki törvényszék. A vádlott *Cseryné B. Szücs* Lidia 45 éves, vagyonos, korcsmáros felesége, tiszakürti lakos, akit azzal vádol a szolnoki ügyészség, hogy 1926 október 13-án egyidőben *ugyanazzal a teával megmérgezte édesanyját, Szabó Lidiát és édesapját, B. Szücs István* s az apa október 16-án, az anya pedig október 17-én meghalt.

Csery Lajosné elismeri, hogy 1926 október 16-án meglátogatta Tiszakürtön szüleit, ott volt náluk egy éjszaka, reggel otthagyta őket. Másról semmiről nem akar tudni. Tanuvallomások vannak azonban arra, hogy *este borral itatta meg apját, aki a bor elfogyasztása után rosszul lett, hányt.*

Tanu van arra, hogy reggel teát főzött szüleinek és a teától ugy az apa, mint az anya beteg lett, hányt, jajgatott, de már ő azt nem várta meg, hanem otthagyta szüleit. Tanu van arra, hogy az apa, amikor nagyor rosszul volt, igy fakadt ki:

— *Fene egye meg a Lidit, de rossz teát főzött, attól vagyunk betegek.*

Tanuk vannak arra is, hogy a két öregntk a gyomra fájt, kínző szomjuság gyötörte őket. Cseryné minderről nem akar tudni. Tanu van rá, hogy a teafőzés előtt mindenkit elküldött hazulról. Azt is állitják a tanuk, hogy feltünt nekik Cseryné látogatása szüleinél, hiszen haragban voltak, Cseryné erre is azt mondja, hogy nem igaz.

A vád szerint mégis ő a bünös. A teafőzés az első bizonyíték ellene, utána lett rosszul a két öreg. Bizonyíték, hogy elhagyta szüleit, amikor senki nem volt a közelükben s csak akkor jött vissza, amikor az öregek már magukon kívül voltak a fájdalomtól és nem tudtak beszélni. Bizonyíték ellene, hogy a vegyvizsgálat szerint

a halál oka kétségtelenül arzénmérgezés.

De a legfontosabb bibonyíték ellene az, hogy egyedül neki állott érdekében, mégpedig anyagi érdekében, — **megölni az öreg szüleit.** Az öregek ugyanis házukat Tálas Mihályné akarták hagyni, aki hűségesen ápolta őket öreg napjaikban. Ezt az ajándékozást kellett és sikerült megakadályozni Csery Lajosnénak, ezért ment el látogatóba szüleihez, akikkel hosszabb idő óta haragban volt.

A kis házért kellett Szücséknek gyermekük kezétől meghalni.

Sp. autó- és traktor-olaj,

tiszta könnyübenzin kiváló minőségben

Magyar Fanto Művek

R.-T.

tiszántuli kirendeltségénél

Ferenc József-u' 42. sz.

Telefon 7-77 és 10-99.

MISKOLC IS TERET NEVEZ EL A KORMÁNYZÓRÓL.

Miskolcról jelentik: Horthy Miklós kormányzó jubileuma alkalmából Miskolc város törvényhatósága ünnepélyes díszközgyülést rendez, melyen kimondják, hogy a mostani Városházteret Horthy Miklós-térnek nevezik el és a kormányzó arcképét életnagyságban megfestetik a Városháza dísztermé számára.

Fényes keretek között zajlott le a Csiky József emlékünnepély

Dr Nagy Géza egyetemi magántanár tartott emlékbeszédet.

Tegnap délután igen szép számu és előkelő közönség részvétele mellett zajlott le az egy éve tragikusan elhunyt dr Csiky József egyetemi tanár, belgyógyászati klinika igazgatójának emlékére rendezett emlékünnepély. Ott volt csaknem teljes számban az egyetemi tanári kar, igen sok orvos a városból, sok jóbarát és tisztelő, a zenekedvelők köre részéről Márk Endre elnök és dr Magoss György társelnök, ugy hogy a belgyógyászat előadó-termét egészen megtöltötte az ünneplő közönség.

Az emlékünnepély fénypontja volt dr **Nagy** Géza egyetemi magántanár remek emlékbeszéde, a mely a neves professzornak, barátnak és köztiszteletben álló tudósnak őszinte, igaz méltatása volt. Mint ember állott a hallgatóság előtt az elhunyt tudós professzor az őszinte szavu barát és tisztelő, sőt tanitvány szavain keresztül. — Egyébként a remekbe foglalt szép beszédet tárcarovatunkban két részletben közöljük.

Nagy Géza dr beszédének végén leemelte a leplet Csiky professzort hüen ábrázoló festményről, amelyet közönség meghatottan szemlélt.

A Piac és Mester-utcai egyházrészek is Vásáry polgármester főgondnoki megválasztása mellett foglaltak állást

A Csapó-, **Kossuth**-utcai és Árpád-téri egyházrészek tanácstagjainak a főgondnok választással kapcsolatban történt impozáns állásfoglalásához csütörtökön a Piac utcai és Mester-utcai ref. egyházrészek tanácsainak tagjai is teljes egyértelmüséggel csatlakoztak. Ez alkalommal is kifejezésre jutott az a helyes és egyedül egészséges felfogás, hogy

a debreceni ref. egyház főgondnoki székét Debrecen város polgármesterével töltsék be.

Az értekezletet az egyház tanácstermében **Szele** György lelkész nyitotta meg, aki mint az egyházrész vezetője, **Uray** Sándorral együtt hivta össze megbeszélésre a tanács tagokat.

Szele György megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy régi gyakorlat, miszerint a város polgármesterével töltik be az egyházi főgondnoki tisztet s ez a multban kevés kivétellel mindig igy is volt — Amikor nem a város polgármestere volt a főgondnok, akkor megválasztását hivatali elfoglaltságra tekintettel az illetők saját kérésére mellőzték. A régmultban a város és egyház egy testet képezett és a város volt a ref. egyház konzisztóriuma. Ez a szép egység a felsőbb hatalom nyomása következtében szünt meg, de az egyház és a város lélekben továbbra is egy maradt.

A szónok felhivta az egyházrészek tanácsának tagjait, hogy a fentemlitett egyházrészek által elfogadott és a „Debreczen" csütörtöki számában teljes terjedelmében leközölt határozati javaslatot, amely

dr Vásáry István polgármester egyhangu jelölése és megválasztása mellett foglal állást

tegyék teljes egészben magukévá.

A nagy éljenzéssel fogadott bejelentés után **Uray** Sándor olvasta fel a határozati javaslatot, majd **Kertész** János egyházrészi tanácsos Márk Endre jelölése mellett foglalt állást.

Ugyanilyen értelemben szólalt fel **Tóth** István is, — mig **Aczél** Géza a személyi kérdés és elvi kérdés teljes kikapcsolásával az egyház érdekének szem előtt tartását hangoztatva dr Vásáry István polgármester jelölése mellett szólalt fel. Miután Márk Endre többizben kijelentette, hogy a jelölést magas korára való tekintettel semmiesetre sem vállalja, az egyház békéje, méltósága és tekintélye érdekében szükségesnek tartja a polgármester mellett való egyhangu állásfoglalást.

Czeizing Lajos az ellenvéleményen lévők nevében egy deklarációt olvasott fel, amelyre dr Juhász **Nagy** Sándor főjegyző hosszasabban reflektált. — Juhász Nagy Sándor dr beszédében arra kérte az egyházrészi tanácstagokat, hogy minden melléktekintetet kapcsoljanak ki a kérdés elbirálásánál. Ő a maga részéről akkor is állást foglal egy alkalmas jelölt mellett, ha azzal szemben az egyházon kivül politikailag vagy világnézetileg szemben áll, mig a legjobb barátját sem támogatja, ha őt a főgodnoki állásra nem tartja alkalmasnak. Ide nem tartozó régi sebek felszaggatása nem szolgálja az egyház nagy ügyét. Megismétli azokat a kijelentéseket, amelyeket az előző napi tanácskozáson dr **Vásáry** István polgármesternek főgondnokká való megválasztása mellett felhozott és hangsulyozza, hogy milyen nagy haladást jelent a multtal szemben, hogy ezen jelölés mellett ezuttal nemcsak a mintegy száz főnyi presbitérium, hanem az ezer főt meghaladó egyházrészi tanácstagok foglalnak állást. Az ő véleményük meghallgatása nemcsak helyes, de egyenesen elkerülhetetlen, s amikor a lelkészek az értekezletet összehivják s ott irányitólag közreműködnek, csupán kötelességüket teljesitik, mert ilyen fontos kérdésekben való irányt mutatás az egyház felesküdött, felszentelt őreinek legszebb kötelességeik közé tartozik. A nehéz kérdésekben való jó tanács nemcsak joga, de kötelessége és hivatása a lelkészeknek. Elvárja mindenkitől, hogy az ő és a vele egy nézeten lévők jószándékának és nemes törekvéseknek őszinteségében ne kételkedjenek s

ünnepélyesen kinyilatkoztatja, hogy minden körülmény lelkiismeretes mérlegelésével személyi szempontok félredobásával hirdeti annak szükségességét, hogy Debrecen város polgármesterét válasszák meg a ref. egyház főgondnokává,

s ezért a nyilt, őszinte és mellékszempontoktól nem befolyásolt állásfoglalásáért épen az ellenkező véleményen levőktől nem gáncsot, hanem tiszteletet várt volna.

Dr Juhász **Nagy** Sándor szavait viharos lelkesedés követte.

Nagy István dr mondta el ezután, hogy Juhász Nagy Sándor nagyszerü beszéde után az ellenzéknek is fel kell adnia álláspontját.

Amikor végül **Szele** György lelkész szavazásra tette a kérdést, hogy kik fogadják el a memorandumot, láthatóan döntő többség állott fel. — Amikor ellenpróbára került sor, a kevésszámu ellenzék sorai egyszerre ritkulni kezdtek, kiderült, hogy legnagyobb részük nem egyháztanácsos s végül mind össze hárman állottak fel szavazni az óriási többség ellen.

Az értekezlet közénekkel ért véget.

Emlékbeszéd Csiky Józsefről

A debreceni ORVOSEGYESÜLET 1930 február 13-án tartott diszülésén elmondta: Dr. NAGY GÉZA.

Mélyen tisztelt Orvosegyesület! Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A modern biografus, mint rokona: a modern arcképfestő, nem az eseményeket, nem az évszámokat kutatja hőse életében, nem is igyekszik őt hivatalos állásának méltóságában, idegenek számára viselt maszkjában bemutatni, — hanem magát az embert keresi. A dolgozó, gondolkodó és érző embert keresi és akarja ábrázolni. Ennek a biografusnak a lelkülete tehát nem lehet rideg és közömbös, mint a biróé, a kit csakis az igazság érdekel, de nem is lehet elfogult és szenvedélyes, mint a védőügyvédé, aki viszont csakis a védelem sikeréért harcol, de az igazság kiderítése nem érdekli. Elsősorban tehát pszichologus legyen ez a biografus, aki munkáját inkább végzi a természetbuvár eszközeivel, mint a történetiróéival.

De nem is lenne tanulságos és gyümölcsöző, ha Csiky József életrajzi adatait részletesen ismertetném. A mai ember életének külsőségeiben, valamint ruházatában és hajviseletében alig találunk különbségeket, mely az előkelőt az egyszerütől elválasztja. Ő is itt élt velünk és előttünk. Közéniskolába, majd egyetemre járt. Mint egy kerékpáros század orvosa kivonult a harctérre, majd onnan visszakerülve, katonakórházakban dolgozott. Az uj idők kilengéseitől megcsömölve hagyta el Budapestet és jött Debrecenbe, kulturát ültetni a magyar ugaron. Pár szó az egész és semmi rendkivüli. A rendkivülit, az igazi értéket, a problémát belül kell keresni.

Csiky sokrétü, szines egyéniség volt. Azok közül való, akik a legtöbb eredménnyel tudnak a társadalomban érvényesülni, mert nem egyoldaluak. Orvos volt, tanár volt, egy nagy intézetnek megszervezője és igazgatója, társadalmi és müvészeti egyesületeknek lelke, — tele életbölcseséggel és a nyugati kultura minden kincsével s mindez ugy volt benne egyesülve, mint az elemek a kémiai vegyületben. Tudományt, müvészetet, életet mindig egységesnek tekintette s orvosi felfogásában találkozott néha az ember zenei gondolatokkal, vagy a szellemi élet egyéb helyéről vett anyaggal. Csiky természetkutatónak nevelődött és indult, a kornak, a miliőnek s a reázuduló benyomásoknak hatása alatt azonban irányt változtatott és a filozofiának kötött ki.

Nézzük meg, milyen volt a kor, a korszellem, mely ezt előidézte?

Az orvostudomány történetének hullámzó vonalában hiven visszatükröződik az egész emberi kultura történetének görbe vonala. Nem véletlen, hogy Hippokrates müködése összeesik Athén fénykorával, Perikles uralkodásával. Az sem véletlen, hogy a középkor merev formalizmusa idején az orvos sem volt több és felvilágosultabb, mint a bünbocsánatot áruló papok és az alchimisták. És végül az sem véletlen, hogy a XIX. század derekán jelentkező szellemi felszabadulás az orvostudomány fejlődésére is termékenyitőleg hatott s hogy ez a fejlődés a század utólsó harmadában a béke és gazdasági jólét aranykorában soha nem volt magasságokig érkezzen el.

A hatvanas évekre következő másfél emberöltő kétségtelenül az orvostudomány hőskorát jelentette. — Egymást érték a korszakalkotó felfedezések. Egymásután jöttek: a bakteriologia, serologia, asepsis, chemotherapia, festési módszerek. Az elméket a buvárlás láza fogta el, mint az aranyláz a Kalifornia aranymezőire tóduló kutatókat. — Mindennapra esett egy-egy nevezetesebb esemény s nem volt olyan apró egyetem, melyen ne tanitott volna egy-két világhirü felfedező. A hangulatot szinte drámai feszültséggel vázolja Strümpell, amint leirja Wagnernek, a breslaui egyetem professzorának lelkendezését, amint jóformán beront az orvosi ebédlőben együtt ülő asszisztensek közé s bekiáltja közéjük, hogy Koch felfedezte a tüdővész bacillusát. Legyőztük a tuberkulózist! Ki mert akkoriban kételkedni a végleges diadalban? Ki gondolt arra, hogy transcendentális kérdéseket komoly figyelemre méltasson? Az intézetek minden támogatást, a tudósok minden társadalmi elismerést, diszt és rangot megkaptak. Az ignorabimusról igazán csak a kicsinyhitüek merték beszélni.

Ennek a korszaknak az emberei igazán méltóak az irigylésre. Nemcsak a béke, az anyagi jólét és a társadalmi elismerés tette őket boldogokká, hanem lelküknek harmonikus beállitása is. Hitték és bizták az emberi szellem minden legyőző erejét.

Sajnos, az a későbbi generáció, melyben ennek a klinikának első professzora felnevelkedett, a léleknek ezt a szerencsés összetételét, irigylésre méltó harmoniáját nem mondhatta magáénak. Sem a bakteriologia, sem a serologia nem oldották meg maradék nélkül a problémáikat. A tuberkulin nem győzte le a tuberkulózist s a salvarsan nem intézte el a lues-kérdést. A naturalista Zola helyett jött a szkeptikus Shaw, a szarkasztikus Frace, a pesszimista Strindberg. A regényt kiszoritotta a divatból a lira. A müvészetek lázasan kutattak uj formák és uj tartalom után. S az orvostudomány némileg kiábrándultan kezdte előszedni a lomtárba dobott constitutio és conditio régi fogalmait, örök ismeretlenjeit, vagy a homeopathia avas tanitásait.

Természetesen számosan voltak olyanok, akik koruk eszmei tartalmának ezt az átalakulását nem vették tudomásul. Benne éltek a korban, de nem élték azt át. Mint a tudomány hü katonái, mentek előre a megszabott uton; nem néztek sem jobbra, sem balra s nem riadtak vissza, ha némelyik ut járhatatlannak bizonyult. Az impulziv Csikynek figyelmét azonban mindez nem kerülhette el. Mint egy hizalmában megrendült, tépelődő kornak a gyermeke, öntudatlanul szivta magába azt a gondolkodásmódot, mely a röviddel azelőtt annyira lebecsült spekulativ bölcselettudomány térfoglalását jelentette.

Ezt a változást még elhatározóbbá tette a reá szokatlanul mély hatást gyakoroló Jendrássik fausti egyénisége. Jendrássik, mint azt Kollarits róla irott visszaemlékezéseiben is megállapitja, fiatalabb korában rendkivül sokat és nagyon pedansul dolgozott. Jendrássikról is állt, amit Buffon mondott a zsenirői, hogy az nem más, mint végtelen türelem és szorgalom. Életének vége felé azonban szerette a hallgatóit és tanitványait elkápráztatni. Szivesen mutatta azt a tudós-tipust, melyet Ost-

Szegednek nem kell az operatársulat szivesen átengedi Debrecennek

A szegedi polgármester érdekes kijelentései.

Debrecenben az utóbbi időben mind erősebben hangoztatják, hogy a színház minél több operaelőadást adjon és evvel kapcsolatban az a kívánság is felmerült, hogy állandó operatársulatot is szervezzen a Csokonai Színház Ugyanakkor a válsággal küzdő szegedi házikezeléses színházban az operatársulatot megszüntetik és a jövő évben már a szervezkedést is olyan keretekben végzik, hogy operaénekeseket és énekesnőket nem szerződtet a szegedi színház. A szegedi „Délmagyarország" munkatársa most hosszabb ebszélgetést folytatott **Somogyi Szilveszter** szegedi polgármesterrel, aki ismertette azt a hírt, — hogy Szegeden megakarják szüntetni az operatársulatot és ugyanakkor meg Debrecenben olyan irányu akció van folyamatban hogy a színház minél több operát adjon A polgármester a következőket mondotta:

— Én kész örömmel hajlandó vagyok arra, — mondotta a polgármester —, hogy átengedjem a mi egész operaegyüttesünket Debrecennek, — mert a város ezidőszerint nem birja el az operatársulatot.

— Nem gondolok én arra, hogy a szegedi szinházból végérvényesen kizárjuk az operát, úgy tervezem, hogy a következő szezonra szólna csak a szünetelés. Addig, amig a válságot megusszuk, amig a deficit eltünik. — Azután ismét lehet szó arról, hogy újból megszervezzük a külön operaegyüttest, amely igen nagy költséggel terheli meg a szinház költségvetését. Ez természetesen csak az én elgondolásom Ha a közgyülés úgy fog határozni, hogy a házikezelést tartsuk fenn továbbra is és engem biz meg ennek a határozatnak a végrehajtásával, én bizony az új szezonban nem engedem meg az operatársulat megszervezését.

Egy debreceni kereskedőt Miskolcon hamiskártyások kitosztottak

Többezer pengőt vesztett az egyik kártyabarlangban.

Miskolc, február 13. A miskolci rendőrség most veszedelmes hamiskártyások után nyomoz. A hamis kártyások többek között egy Miskolcon tartózkodó debreceni kereskedőt is kifosztottak, akitől többezer pengő készpénzt raboltak ki az egyik kártyabarlangban.

A rendőrségnek megint olyan adatok jutottak a tudomására, melyekből arra lehet következtetni, hogy Miskolcon veszedelmes hazárdjátékosok, köztük hamis kártyások ütöttek tanyát és ezek kiterjedt ügynöki hálózatuk segitségével teritékre csalt áldozataikat egymásután fosztogatják.

Az eddigi nyomozás során a szálak külvárosi házakhoz vezettek, amelyeknek tulajdonosai otthont adtak az éjszakán át tartó kártyázásnak.

Konkrét feljelentést senki sem tett a rendőrségen, de bizalmas uton közölték a detektivekkel, hogy egy Miskolcon járó debreceni kereskedő többezer pengőt veszitett el az egyik kártyabarlangban.

Más esetekről is tudnak, amelyeknek az áldozatai miskolciak.

A detektivek napok óta figyelik azokat a külvárosi házakat, ahová a nyomok vezetnek és listát készitettek a vendégekről. Egy-két napon belül előreláthatólag érdekes adatokat produkál majd a nyomozás és valószinüleg nemcsak a hazárdjátékosokhoz vezet el, de hamiskártyások is kézrekerülnek majd.

Óriási a közönség érdeklődése a szezon legszebb táncmulatsága, a Bocskay-bál iránt

Barna Anci, Fáskerty Mária, Ferenczy Marien, Erdődi Kálmán, Kédly Gy. Misoga László, Sugár M. a szinrekerülő darab főszereplői. Csanak Béla karnagy, Sugár Gyula a rendező. — Szücs László és Somogyi Olga operaáriákat énekelnek. — Szász Istvánka prológust mond. — A Sevilla ruhaszépségverseny, a Dreher Maul és az Elida remek díjaival, a Parisien Grill ajándéka minden hölgynek, tánc színes világitásban, hóesésben, — a bál szenzációi. — Sevilla divatrövü.

Örömmel ajduk hírül, hogy a debreceni közönség egyre nagyobb és mindjobban fokozódó érdeklődést mutat a Bocskay-bálja, az idény legszebb, legszenzációsabb táncmulatsága iránt. Hirtelenében azt sem tudjuk megmondani, hogy ennek a nagy érdeklődésnek az est melyik vonzó szenzációja a legerősebb oka. Bizonyos, hogy az est műsora már maga is magas művészi színvonalu és a nevetésről gondoskodva lesz. **Halász Rudolf** blüettjét kedves prológus előzi meg, melyet **Szász** Istvánka, a budapesti Uj Színház naivája mond. Maga a blüett-rövü a Csokonai Színház művészei közül a legelsősorból szedi szereplőit. Barna Anci, Ferenczy M. Erdődi Kálmán, Kédly Gyula, Misoga László, Sugár Misi szerepelnek a blüettben, amelyet a pécsi szinház volt főrendezője, most a debreceni szinház kitünő művésze, Sugár Gyula rendez. Csanak Béla lesz a blüett karnagya, valamint ő kiséri zongorán azokat a művészi szinvonalu operaáriákat is, amelyeket Szücs László debreceni szinház kitünő tenoristája és Somogyi Olga énekesnő adnak elő.

A táncnak magának két szenzációja lesz. Az egyik **Kiss** Béla, a másik pedig a **Sevilla** jazz-band, amelyet a **Filtex Rt.** igazgatósága bocsát a Bocskay-bál rendelkezésére. **A Parisien Grill** kedves ajándékkal szolgál minden megjelent hölgynek. **A Sevilla divatrövü** maga csodás attrakció lesz, nyolc remek görl mutatja be a legujabb divatkreációkat. A Sevilla ruha szépségversenyre négy remek díjat ad a Filtex Rt., a szépségversenyre és a táncversenyre pedig a **Dreher Maul és az Elida.**

A Bocskay figyelmezteti a közönséget, hogy a helyekről való gondoskodást nem lesz ajánlatos az utolsó órára hagyni.

Párviadal a szoboszlói főszámvevő választás után

Hajduszoboszlón még mindig nem ültek el egészen a választások utáni hullámok. A tisztujitás során most a főszámvevői állás betöltése is bekövetkezett és Madarász Józsefet nevezték ki Hajduszoboszló város főszámvevőjének.

A kinevezés után *Hunyadi* Béla jogszigorló Debrecenben összetalálkozott Madarász főszámvevővel akinek szóvá tette, hogy annakidején résztvett azon a Kossuth serlegavató vacsorán, amelyen Hegymegit és társait üdvözölték. Ebből szóváltás keletkezett közöttük s lovagias utra terelődtt az ügy, amelyet fegyveresen intéztek el. A felek segédei kardpárbajban állapodtak meg, amelyet most vivtak meg Debrecenben. *A párbaj közel fél óráig tartott és a felek tizenegyszer csaptak össze.* Madarász könnyebb sérüléseket szenvedett és Hunyadi a fején kapott egy laposvágást, amelvet a haja fogott fel. A tizenegyedik összecsapás után az orvos megállapitotta a kimerülést és harcképtelenséget és erre a párviadalt beszüntették. A felek a párbaj után nem békültek ki.

Elgázolt a gyorsvonat egy spiritiszta házaspárt

Budapest, február 13. A rákoskereszturi csendőrség jelentette, hogy kettős vonatelgázolás történt Rákoshegy község határában.

A Kassáról jövő gyorsvonat elgázolta Nézay Pál 54 éves Társadalombiztositó Intézeti tisztviselőt és feleségét.

A borzalmasan szétroncsolt hullákhoz a csendőrséget a szerencsétlenség megtörténte után csak órákkal hivták ki és igy igen nehéz annak a megállapitása, hogy szerencsétlenség vagy öngyilkosság történt-e?

A csendőrség eddigi nyomozása megállapitotta, hogy *Nézay Pál és felesége fanatikus szellemidézők voltak és állandó összeköttetésben állottak spiritiszta társaságokkal.*

A borzalmas szerencsétlenség vagy a kettős öngyilkosság szerdáról csütörtökre virradó éjjel történt s a házaspár a szerdai estét egy spiritiszta társaságban töltötte. Későn éjjel távoztak onnan és nem lehetetlen, hogy annyira hatása alatt álltak mindketten az estének, hogy öngyilkosságra határozták el magukat. Egyes szemtanuk szerint nem vették észre, hogy sinpáron állnak és nyugodtan várták be a feléjük robogó kassai gyorsvonatot, mely Rákoshegyen nem szokott megállni és teljes sebességgel robogott a pályaudvaron.

A Társadalombiztositó Intézetben, amelynek Nézay pénzbeszedői minőségben ideiglenes alkalmazottja volt, egyébként kedvelték Nézayt és pontos, rendszerető, megbizható tisztviselőnek ismerték.

ÖNGYILKOS LETT, MERT LOPÁSSAL GYANUSITOTTÁK.

Pécsről jelentik: Stefán János nyomdai gazdát meggyanusitották azzal, hogy egy tárcából 30 pengőt ellopott. Annyira szivére vette az alaptalanu gyanusitást, hogy a csendőrségi idézés vétele után felakasztotta magát.

wald romantikusnak nevez. A szellemest, a sziporkázót, akinek agyából készen pattannak ki az ideák, mint Minerva Jupiter fejéből. — A gondolkozás megközelithetetlen csucsait mutatta de az odavezető utat gondosan elrejtette a szemek előtt. Az ujabb kor aprólékos, doktrinár munkásságával szemben volt benne egy adag hitetlenség és kevésrebecsülés, amit az ő szokott, szellemesen szarkasztikus modorában nem rejtett véka alá, nem törődve azzal, hogy ezáltal a benne vakon bizó tanitványokban a tudomanyos buvárkodás eredményei iránt bizonyos kételkedést támaszt.

Csikynek lelki kialakulására ez a két tényező döntő befolyást gyakorolt. Mig az előtte élt generáció a megfigyelések, kisérletezések, szóval az induktiv gondolkodás módszereiben nevelkedett fel, addig Ő és kortársai az igazságok nagyrészét már készen kapták. Sémákat kaptak s ezekhez idomitották a tényeket. Szóval többé-kevésbé deduktiv, filozofikus metódust üztek. Ez a gondolkodási technika érezhető Csiky egész világszemléletében életfelfogásában. Mindent általános szempontból nézett. Mindenben a végtelen, nagy universum egységét és megingathatatlan törvényszerüségét kereste s mindig bizonyos szánakozással és bizalmatlansággal szemlélte azokat a törekvéseket, melyek a világegyetem ezen a parányi kis részén akartak emberi erőkkel változásokat előidézni, vagy megakadályozni. Ez a lelki beállitás okozta azt, amit egyesek talán szemére vetettek, hogy mint orvos, nem volt eléggé aktiv. Ő azonban a mai orvos technikai felkészültségével szemben igen sok értéket látott a régi orvos-tipus erényeiben is. A ma orvosa a betegséget gyógyitja, ő maga a beteget gyógyitotta. Betegének atyja volt, barátja és tanácsadója s ezért nagyon sok olyan rajongója volt, aki messze földről is őt kereste fel minden bajával. Budapestről eljöttek utána Debrecenbe. Ezeket kézrátevéssel meg tudta szabaditani minden bajuktól, mint a francia királyok.

Fiatalabb éveiben számos, kiváló tudományos képzettséget igazoló munkája jelent meg. A tabeszes hypotonia mérésére ajánlott nagyon jó methodust. A myasthenia gravis pseudoparalytica histologiai viszonyait tanulmányozta. Az ischias kóroktanába ő vezette be a hibás alkotásu ülőkék és székek szerepét, melyek az idegre állandó nyomást gyakorolva, annak degenerációját idézik elő. A Kohnstamm féle katatonus-kisérlettel foglalkozó munkái ma is aktuálisak. Az asthma bronchiáléval foglalkozó kisérleti tanulmánya a rugalmas rostok szerepére hivja fel a figyelmet. A faciális bénulásról pedig azt igyekszik beigazolni, hogy az elsődleges nem az ideg megbetegedése, hanem a Fallop-csatorna csonthártyájának a gyulladása, mely az ideget komprimálja. Főként idegkórtani, de különösen az agydaganatokkal való közismert munkássága révén abban az elismerésben részesült, hogy a sebész-kongresszus 1926-ban őt kérte fel a téma referálására s a Jendrássik által szerkesztett belgyógyászati diagnosztikai tankönyvekben is nagyobbrészt az ő tolla alól kerültek ki a környéki idegek bénulásaival s az izületi megbetegedésekkel foglalkozó fejezetek. Mindamellett azt kell mondanunk, hogy nem volt vérbeli kutató s nem volt termékeny iró. Nehezen töprengve irt. Hiányzott belőle valami, ami nélkül nincs igazi eredményesség: a szent naivitás.

(Folyt. köv.)

Debreceni festőművészek a békéscsabai városok közötti nagy kiállításon

A Városok Kongresszusának Országos Szövetsége, február hó 22-én tartja legközelebbi közgyűlését Békéscsabán.

A Városok Kongresszusának Országos Szövetsége tudvalevően a legutóbbi közgyűlését a múlt évben tartotta Miskolcon, amikor is gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter is megjelent a kongresszusi ülésen.

A szövetség a legközelebbi közgyűlés helyéül Békéscsabát tűzte ki, amely város már meg is tette az előkészületeket az ország minden részéből odasereglő vendégek fogadtatására.

A legközelebbi közgyűlés február hó 22—23. napjain lesz. A kultuszminiszter megigérte, hogy amennyiben a körülmények engedik, ő is személyesen részt vesz a kongresszuson.

Értesülésünk szerint a kongresszusi közgyülés Miskolc mintájára Békéscsabán is városok közötti képkiállítással lesz egybekötve. Ezen a nagyszabásu tárlaton a legjobb, legnevesebb vidéki festőművészek festményei kerülnek kiállításra.

Debrecen városából a Műpártoló Egyesület tagjai közül körülbelül 10 kiváló festőművész vesz részt a békéscsabai városok közötti kiállításon. A névsort a következőkben sikerült összeállitanunk: Toroczkay Oswald, Dienes János, Balczer György, Bánszki Tamás, G. Szabó Kálmán, Sennyei Oláh István, Kovács János, Holló L., Hrabéczy Ernő és Csűrös Béla. Lehet, hogy ez a névsor még bővülni fog, de a már felsorolt festőművészek a napokban el is küldték legjobb munkáikat a tárlatra.

A vidéki magyar pikturában a debreceni festőművészek igen előkelő helyet foglalnak el. Sok van közöttük olyan, akinek a neve országos viszonylatban is elsőrendü márkát jelent. Igy bizonyosra vesszük, hogy a békéscsabai nagy kiállításon a debreceni piktorok nagy és megérdemelt sikert fognak aratni.

Különös affér éjjel az utcán

Különös ügyet tárgyalt tegnap a debreceni járásbiróságon dr. **Gyöngyössi József** járásbiró. Egy debreceni kereskedő, ennek felesége, továbbá két debreceni fiatalember került az eset központjába, amely bővelkedett humoros jelenetekben. Az ügy részletei a következő:

Ez év elején egyik debreceni kereskedő feleségével együtt hazafelé tartott a moziból. Utközben a férfi egy kissé hátramaradt, mig felesége pár lépéssel előrement. Ekkor hirtelen két fiatalember lépett az uriasszony mellé és megszólitották:

— **Jó estét cicuskám!**

De már akkor ott termett a férj és felelősségre vonta az éjjeli lovagokat. Az egyik fiatalember magántisztviselő kivette a névjegyét és átnyújtotta a férjnek, aki azt a földre lökte.

— Gyáva zsidó! — szólt rá a magántisztviselő és azután mindketten válogatott jelzőkkel kisérve a kereskedő vallását kezdték emlegetni.

A parázs kis botrányra rendőr is került, aki a fiatalembereket igazoltatta. És ekkor jött a humor: kiderült hogy mindkét fiatalember, a kereskedővel azonos vallásu, az egyik egy magántisztviselő, a másik orvostanhallgató.

Az esetből kifolyólag természetesen eljárás indult a két kalandszomjas fiatalember ellen. Ügyüket tegnap tárgyalta dr. **Gyöngyössi József** járásbiró. A sértett férj képviseletében dr. **Szénkely Jenő** jelent meg, mig a vádlottakat dr. **Simon Imre** ügyvéd képviselte.

A vádlottak azzal védekeztek, hogy ők az urasszonynak csak annyit mondtak, hogy „Kezeit csókolom", mert azt hitték, hogy egy ismerősük. Beismerték, hogy a divatkereskedőt, „Gyáva zsidó" cimmel illették,, de felfogásuk szerint azzal, hogy a névjegyüket a földre dobta, nem járt el helyesen, hogy pedig zsidó, ahoz kétség sem fér.

A kereskedő előadta, hogy ő az egész esetnek nem tulajdonított különösebb jelentőséget, azonban mikor megtudta, hogy az „antiszemita" fiatalemberek zsidók megtette ellenük a feljelentést.

A vádlottak ügyvédje a névjegy földre dobásért viszonvádat emelt a kereskedő ellen. Iléletre azonban nem került a sor, mert az ügyet a bíróság áttette a rendőri bírósághoz, hogy az először az aszfaltbetyárkodás szempontjából bírálja el az esetet.

A bolsevisták garázdálkodása Párisban

Vladimir nagyherceget is el akarták rabolni a bolsevisták.

Páris, február 13. A Kutjepov-ügyben jelentőséget tulajdonitanak egy normandiai polgármester bejelentésének, hogy a kérdéses vasárnapon, kevéssel ebéd után Trouville közelében látott két autót, melyekre a leirás teljesen illik. A szürke autóban egyenruhás rendőr ült ,az utasok egyike pedig szemlátomást beteg volt. Ezt a polgármester testvére és fia is megerősiti.

A vizsgálat megállapitotta, hogy az eltünés idején a normand partokon két orosz hajó tartózkodott.

A Matin ma reggeli számában bejelenti, hogy egy magasállásu két csekket deponált a szerkesztőségben, összesen félmillió frank értékben annak, aki az eltünt tábornok nyomára vezet és helyes irányba vezeti a nyomozást. A Matin egyben felszólitja Kutjepov megszöktetőit, hogy jelentkezzenek a rendőrségen és tegyenek töredelmes vallomást. A rendőrségen tudják, hogy kényszerből és moszkvai parancsra cselekedtek és ezt enyhitő körülménynek fogják beszámitani.

A lap a párisi orosz emigráció köréből arról értesül, hogy Kutjepov elhurcolása csak egy láncszeme a szöktetések hosszu sorozatának, amellyel Moszkva meg akarja fosztani a Párisban élő orosz emigrációt vezetőitől. Azt is tervbe vették, hogy elhurcolják Cyrill nagyherceg fiát, a 12 éves Wladimir nagyherceget és Kutjepov 5 éves fiát is. A két gyermekre már napok óta detektivek vigyáznak. Wladimir nagyherceg a Bretagneban egy kis községben él, ahol könnyen ki lehet játszani minden éberséget.

Mindenkinek

érdeke, hogy ruhái olcsón és divatosan legyen elkészitve, — ezt megtalálja **Keresztesy** uri szabónál, Varga-utca 1., a Piarista rendházzal szemben.

Bámulatos hatású arcszépitő szer a

Fáy-crém

Gyorsan és biztosan eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást.

Egy tégely ára — — — — — — 1 P
Hozzávaló Fáy szappan szintén 1 P
Kapha :

Grósz Nagy Ferenc
Arany Egyszarvú gyógyszertárában
Debrecen, a Szinház mellett.

Hideg a vasláb, de meleg a szív

— Regény —

Irta: Péterfia József

(27)

Bár odáig, merre a kocsi haladt, nem értek a lövedékek, a kocsis közzé csapott a lovaknak, hogy mentül hamarabb kijuthassanak a veszélyes zónából. — Egon megértett annyit, hogy az orosz szanitécek, kik velük voltak, magyarázták egymásnak, hogy borzasztó erős támadás készül, milyen jó, hogy elkerültek már onnan. Ép-kézláb ember alig ha jön ki ebből a rettentő pergőtüzből.

Egon szeretett volna felkiáltani: öljetek meg, ezt én okoztam, de nem birt szólani sem a fájdalomtól, melyet sérülése okozott. — Ám könnyen megmagyarázhatta magának, mi az oka a pergőtüznek. Az elmult éjszakai felderitésből bement a jelentése a hadosztályhoz, hol elrendelték estére az ellenséges állások váratlan, összpontositott bombázását.

A sebesült-szállitó kocsi befordult egy magas épület udvarára, amelyen vöröskeresztes zászló lengett. Kisérőjük leugrott és bement jelenteni, hogy sebesülteket hoztak. Kijött egy orvos és röviden kiadta a parancsot:

— Ezeket Rovnóba vigyétek. Sok nehéz sebesültet jeleztek a frontról. Borzasztóan támad az ellenség.

Sok sebesültet várnak... Egon ugy érezte, hogy őt vádolják ezekkel a szavakkal.

— — — — — — — —

Az éjszakai pergőtüz teljesen megsemmisitette az orosz állásokat. Erős hullaszag terjengett a levegőben. Rengeteg ember elpusztult. Az egész frontszakaszon visszavonult az ellenség. A földalatti alagutban előkészitett ekrazit felrobbant és ez is borzasztó pusztitást okozott.

Pirch hadnagy századát dicsérettel emlitette a hadosztály-parancs és ugyanekkor utasitás jött, hogy a sikeres éjszakai felderitésért kitüntetésre fel kell terjeszteni azokat, akik abban részt vettek, elsősorban a vezetőt.

Pirch hadnagy nevetett egyet és — megérdemelt magas kitüntetésre ajánlotta Andor hadnagyot.

Néhány nap mulva Andor megkapta az arany vitézségi érmet. Nagy zavarban volt, mikor feltüzték mellére a ritka kitüntetést, de elvégre nem szólhatott semmit.

Az ünnepélyes aktus után azonban mégis megmondta Pirch hadnagynak:

— Zsenánt helyzet, miért kaptam éppen én ezt a kitüntetést?

— Azért, mert nagyszerüen kártyázol, — válaszolta Pirch, a századparancsnok ur némi maliciával.

— De talán mégis az a Bérci Egon érdemelné meg!

— Azt majd kitüntetik odaát az oroszok. Különben is ne meditálj efölött. Engem is soronkivül előléptetnek, hát mit tépelődjek rajta, hogy miért-kiért?! Te is, majd csak hazakerülsz és képzeld el, hogy feszithetsz a pesti korzón. Ti magyarok nagyon szeretitek az ilyen fityegőket. Hát most van részed benne.

— Vajjon mi lett szegény Bércivel?

— Hát mi lett volna? Vagy ott pusztult a drótok között, vagy elvitték az oroszok.

V.

Egon Rovnóba került, iskolából kórházzá átalakitott nagy épületben. A város tömve volt katonasággal; itt székelt a déli orosz haderő főparancsnoksága. A frontról ujabb és ujabb sebesült szállitmányok érkeztek, aminek első következménye az volt, hogy nem sokat törődtek a régebbi sebesültekkel, de legkevesebbet a hadifogoly-sebesültekkel. Három napig sem vették le Egon sulyosan sérült lábáról a kötést, pedig a hosszadalmas szállitás alatt a seb üszkösödni kezdett. Egon sokat szenvedett, sebláz lépett fel nála és a kórágyon üveges szemekkel feküdt egész nap, egész éjjel.

Egy reggelen nagy mozgás keletkezett a kórteremben.

— Tatjána grófnő jön, — mondták az ápolók és igyekeztek kicsit rendbehozni a kórtermeket.

Egon ágya előtt is megállt Tatjána grófnő. Harmincéves asszony volt, fekete, ragyogó szemekkel, markáns szép vonásokkal. Itt a kin és szenvedés birodalmában mint az élet szépségének szimbóluma ragyogott fel. Gyöngéden végigsimitotta Egon homlokát:

— Osztrák vagy?

— Nem, magyar.

— Magyarul nem tudok! Beszélsz más nyelvet?

— Németül, angolul.

— Oroszul nem?

— Keveset.

— Beszéljünk angolul. Te intelligens ember vagy. Mi a polgári foglalkozásod?

— Mérnök.

— Megsebesültél?

— Igen, a lábam össze van roncsolva.

— Fáj?

— Két nap óta nagyon.

Ebben a pillanatban belépett a szobába egy nagyrangu orvos, aki nagy tisztelettel köszöntötte Tatjana grófnőt.

(Folytatása következik.)

SZINHÁZ ÉS MOZI

MŰSOR:

Péntek este 8 órakor: **Két lány az utcán.** A bérlet 19.

Szombat este 8 órakor: **Két lány az utcán.** B bérlet 19. Szigoruan csak felnőtteknek.

Vasárnap délután fél 4 órakor: **Miss Amerika.** Mérsékelt helyárak.

Vasárnap este 8 órakor: **Katica.** Operett-bemutató. Perle d' Or, párisi fényrevü-táncosnő vendégfellépté-vel.

Szinházi iroda jelentése:

Ma és holnap A), illetve B) bérletben közkívánatra Emőd Tamás és Török Rezső nagy sikert aratott vigjátéka

Két lány az uccán.

Szigoruan csak felnőtteknek!

Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal, a nagysikerü

Miss Amerika

Vasárnap este nagy operettbemutató

Katica

A „Katica" vasárnapi bemutatóján és a többi előadásokon

Perle D'or

a világhirü páris fényrevü táncosnő szenzációs táncaival lép fel.

A TISZTELT BÉRLŐK FIGYELMÉBE!

A szinház igazgatósága tisztelettel kéri fel a szinház állandó bérlőit, — hogy bérleteik lejártával bérleteik megújításáról még idejében gondoskodni szíveskedjenek, nehogy abban fennakadás történjen. Ez alkalommal hivatkozik a szinház igazgatósága azon körülményre, hogy a közelmúlt vendégszerepléseinél, sőt a felemelt helyárú előadások dacára is bérlőinek helyét biztositotta, minden ráfizetés nélkül és éppen ilyen fokozott udvariassággal és előzékenységgel fogja bérlői iránt vállalt kötelezettségét a jövőben teljesiteni. Ugy a havibérlőket, mint a 10 előadásra szóló bérlőket tehát ismételten felkéri a szinház igazgatósága, hogy a bérletek összegét a szinház titkári irodájában lefizetni szíveskedjenek.

URÁNIA

TELEFON: 12-51

Ma: fél 5, háromnegyed 7 és 9 órakor:

1. Paramount hangos hiradó.
2. Rézi-Rézi (hangos burleszk).
3. Aida nagyária. Énekli Martinelli, a newyorki Metropolitan tagja.
4. Redskin (Indián szerelem).

Az első szines, zenélő, éneklő filmattrakció főszereplője: Richard Dix

Pénztár: délelőtt 11 órától, délután előadás kezdete előtt egy órával.

Az előadás megkezdése után a nézőtérre belépni csak szünetben lehet.

Meteorban, szombaton: Az arizonai leány. Dráma 7 felvonásban. Mary Brian és Richard Arlennel és **Vigyázz a nőmre,** Burleszk bohózat 8 pajzán felvonásban. Wallache Beery és Raymond Hattonnal. Előadások: 6 és 8 órakor.

Kellemetlen szájszag

visszataszító. Csunya színü fogak eltorzítják a legszebb arcot. Mindkét szépséghibát azonnal és alaposan el lehet tüntetni a pompásan üdítő Chlorodont-fogpaszta gyakran már egyszeri használatával. A fogak már egyszeri használat után gyönyörü elefántcsontszinben ragyognak, különösen ha a tisztításhoz külön erre a célra készített fogazatos sörtéjü Chlorodont-fogkefét használjuk. A fogak közé szorult rothadó ételmaradékok, melyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Kisérelje meg egy tubus fogkrémmel, melynek ára 60 fillér, egy nagy tubus ára P 1·—. Chlorodont-fogkefe (puha vagy kemény sörtéjü) P 1·50. Chlorodont-szájvíz üvegenként P 2·60. Csak kék-zöld szinü csomagolásban „Chlorodont" felirattal valódi. Mindenütt kapható. — Leo-Werke A. G., Dresden, magyarországi vezérképviselete: Molnár Bertalan és Társa, Budapest.

Szinházi kiskapu...

Szerelmes diák áll a kiskapuban,
Lázas ujjai csokorral babrálnak.
Egy primadonnának hozta virágait,
Kinek a szinházban éppen most tapsolnak...

Kevéske pénze volt, anyjától kapta,
De csak titokban; (apa meg ne tudja!)
Csendben gyüjtögette, magától megvonta,
Hogy csak teljen egyszer egy csodás csokorra.

Most végre itt van, csokorral kezében,
Oly izgatottság vibrál a szemében,
Sokszor az ajtóra néz, lesi a divát,
Mert odabenn leengedték a kordinát.

Az ajtó nyilik... im itt a pillanat,
De a szó valahogy a torkán akad,
Bárhogy erőlködik, nem tud szólni semmit.
„Ő" pedig... tovább megy, reá sem hederit!...

S a diák?... rózsáira hinti könnyeit...

BAKSA SÁNDOR.

SZINHAZI KISKRONIKA

A SZOLNOKI KIRÁNDULÁS. — TAMÁS BENŐ KISLEÁNYÁNAK LEVELE. — SZINHÁZI PÁRBAJ MISKOLC ÉS DEBRECEN KÖZÖTT.

A Royal Orfeum debreceni vendégjátéka nem járt a várt és remélt anyagi sikerrel, az első nap még csak volt közönség, de a többi előadáson igen kevesen. Hogy mi az oka, a drága, felemelt helyár, az általános pénztelenség-e, vagy a közönség nem érdeklődik a könnyü műsor után, ne kutassuk. Ellenben szomoru, hogy az operaelőadásokra is igen gyéren gyült össze a közönség...

*

Nem sikerült tulságosan a szolnoki kirándulás sem. A Taifun alig félházat vonzott és még szerencse, hogy a 18 évesek jó ház mellett ment, mert máskülönben megeshetett volna, hogy a Szolnokon vendégszereplő tagok csak utánvét mellett jutottak volna haza. A szolnoki egyre csappanó érdeklődés következtében a direkció el is határozta, hogy egyhamar nem is megy át Szolnokra.

*

Kardoss Géza beteg, meghült és az ágyat őrzi pár nap óta. Szerdán este a Siralomházban a szerepét *Kédly* Gyula vette át. Régi igazság, minden rossznak van jó oldala is s ez most is igazolódott. Szomoruan vette a közönség a hírt, hogy Kardoss Géza nem játszik és nem gyönyörködhet az ő művészi alakitásában, de viszont örömmel szögezhetjük le, hogy megismertünk egy kiváló, igen szép reményekre jogositó szinészt, *Kédly* Gyulát, aki egyszerre befutott. Egyszerü tiszta eszközökkel dolgozik és ha tanul és igyekszik, fejleszti magát, az elsők közzé fog kerülni. Bizonyos, hogy még nagyobb és erősebb szerepekben is megállja majd helyét...

*

Emlékezetes még a nagyközönség előtt az a harc, amely a mult évben Szeged és Debrecen között folyt s amikor is Kardoss Géza szinigazgató szinházi párviadalra hivta ki a szegedi társulatot annak eldöntésére, hogy melyik jobb. Szeged akkor tért a meghivás elől. Most Debrecen és Miskolc között lesz szinházi párviadal. Kardoss Géza ugyanis legutóbb Miskolcon járt és a két igazgató között differencia, nézeltérés támadt, kié a jobb együttes. Szót szó követett és végül is a kérdés eldöntésére ujra felmerült a szinházi párviadal terve, amelyet ugy Sebestyén, mint Kardoss Géza igazgató elfogadtak. A szinházi párviadal március 20—30-án fog lefolyni. A miskolci társulat Debrecenben játszik két, esetleg három nap és ugyanakkor a debreceni társulat Miskolcon és a két város közönsége, illetőleg egy zsüri dönti el, melyik a jobb társulat, melyik nyujt jobbat, művésziebbet, tökéletesebbet. Már abban is megállapodtak, hogy mely darabok lesznek azok, amelyeket a párbaj során eljátszanak.

A próza a *„Tábornokot"* játsza, az operettegyüttes a *„Miss Amerikával"* megy át és ugyanazt játsza idehaza. Debrecenben a miskolci társulat. Nehéz lesz most a párbaj, hiszen a miskolci társulat két erőssége éppen Debrecenből került oda T. *Timár* Ila és *Hermann* Manci s ott bonvivant a Debrecenből elkerült *Kristóf* Ferenc is, de azért nem kell félteni a debreceni társulatot, hiszen a próza, élén Kardoss Gézával, Thuróczy Gyulával, László Gyulával, Halassy Mariskával, Ditrói Icával verhetetlen és különösen ebben a darabban az epizódszereplők is kitünők, mint Sugár Miska, akit éppen ezután a szerepe után akart a Nemzeti Szinház szerződtetni. Az operettben meg *Ferenczy* Marien, *Szücs* László, *Misoga* stb, is győzelemre tudják vinni Debrecent.

Akárcsak a futballban, itt is a debreceni Bocskay van az élen és a miskolci Attila csak utána...

*

Sokan emlékeznek még Tamás Benőre, a szinház kitünő, népszerü komikusára. Először is közölhetjük, — hogy márciusban Debrecenbe jön egy moziszkeccsel. Vele jön Antók Ferenc is. Lehár darabjait vették fel filmre és a Lehár darab énekszámait Antók Feri énekli majd a film vetítése közben, míg humorról Tamás Benő gondoskodik. Másodszor: Sokan emlékeznek még Tamás Benő ennivaló ügyes kisleányára, Magdára is, aki sokat és szívesen gondol Debrecenre és szorgalmasan levelez azokkal, akik szeretik őt és akiket ő is szeret. A Magdus kisleány, aki most jár második elemibe, a napokban Ferenczi Mariennek irt egy bájosan kedves levelet. Többek között a következőket irja: Drága kis Marika! Leveledet és a cukrot megkaptam, ugy örültem neki. A leveledet elvittem az iskolába és megmutattam a többi kislányoknak. A cukrot nem eszem meg egyszerre. Hallottam, hogy a Tommyt játszottad, képzelem, milyen édes voltál. Én tudtam, hogy te fogod játszani és mikor láttam a darabot a Király Szinházban, én is neked szántam a szerepet. Szeretsz- még, én mindig rád gondolok és örökké csókol Magdus. Üdvözlöm a direktort, Halassy Mariskát, Tihanyi Jutkát a mamájával együtt, Vajai Magdát, a Sugár-családot, Thuróczyékat, László Gyula bácsit, az ismerősöket, a debreceni közönséget...

Hát az üdvözletet ezuton is tolmácsoljuk és továbbitjuk...

---

x Vidéki útakra a Fortuna bérautó vállalatnál rendelhet autót. Csapó u. 10. szám. Telefon 320.

Veszélyben

van az egész épület ha rossz a vizvezeték. Senkinek sem érdeke, hogy

a háza

kisebb hiba végett pusztuljon, tehát idejében telefonáljon

917-nek,

Fülöp Miklós

bádogos és vizvezetékszerelőnek, ki azt nyomban rendbe hozatja.

Debrecen, Csapó-utca 3.

Uj kedvezmény vendégeinknek

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyujtott

20%

kedvezményt szobaárainkból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menü kivéve, mi-dunkban van az UJSAG kiadóhivatalával létesitett megállapodás alapján kibővíteni a

Magyar kir. Operaház
Nemzeti Szinház
Kamara Szinház

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba- és szinházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

Park-szálloda
Budapest

szemben a keleti pályaudvar érkezési oldalával. — (Nincs kocsiköltsége.)

A NAP HIREI

Kint a falun

Egy kicsi ház, a színe kék.
Kint áll a faluszélen.
Mögötte zölden nyit a rét,
előtte pár fa szanaszét,
s egy kis pad, úgy, mint régen.

Csodáltam sokszor e padon,
mily illatos a jácint...
Oh boldog voltam itt nagyon.
Ma szürke minden... Unalom,
ami lelkemből ásit.

Pedig ma is hogy szeretem
a csillogó-zöld rétet!
A kis falu sem idegen
s a kert sem ami már nem nekem
termi a — margarétet!

Hangel László.

— **A Kálvinisták Templomegyesületének vallásos szakcsoportjában** a ma délutáni összejövetelen Kalas Ferenc v. o. lelkész tart előadást, „Mi van a sirontúl" címmel. Hevesi Erzsike pedig hegedül. Kezdete este hat órakor, a Kollégium dísztermében. Belépődij nincs.

— **A vasúti útmutató legújabb** tavaszi nemzetközi s a magyarországi kiadása megjelent. A nemzetközi kiadás a hazai menetrendeken kivül olasz, német, osztrák, cseh, jugoszláv, svájci, belga, holland, lengyel és román menetrendeket és díjszabásokat tartalmaz, valamint tartalmazza a spanyol, portugál, török és görög közvetlen vonatok menetrendjeit. A Vasúti Utmutató vásárlói díjtalanul kapják az Országos Autobusz Szövetség által szerkesztett hivatalos autóbusz-menetrendeket, valamint a 144 oldalas külföldi közvetlen gyorsvonatok menetdendjeit és a menetárakat is feltüntető könyvecskét. A célszerü külföldi szállodai tájékoztatót is magában foglaló nemzetközi kiadás ára P. 3.50, a haza kis kiadásé pedig 1.60. Mindenütt kapható.

— **A Piarista Diákszövetség tagjainak figyelmébe!** A Piarista Diákszövetség ezúton hozza tagjai tudomására, hogy a diákszövetség összejövetele, folyó hó 20-án, csütörtökön este lesz. Az elnökség külön meghívókat is fog kibocsátani. Egyben közli a diákszövetség azt is, hogy folyó hó 15-én, szombaton délután öt órai kezdettel a debreceni Calasanzi Szent József reálgimnázium dísztermében, műsoros tea estély lesz, amelyre a diákszövetség tagjait ezúton hívja meg a szövetség elnöksége.

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban, B"salach szombatján:** Pénteken este négy óra ötven perckor, szombaton reggel egynegyed nyolc órakor, délelőtt fél 11 órakor, délután négy és este szombat kimenetele öt óra harmincöt perckor. A Kápolnás uccai templomban szombaton reggel félnyolc órakor. Hétköznapokon reggel háromnegyed hét és este egynegyed hat órakor.

Az Elnökség.

x **Vacsora Németh Lajos szakosztályi díszelnök tiszteletére.** A debreceni Ipartestület vízvezeték, légszesz és fűtési szerelők szakosztálya, 1930. február hó 15-én, Németh Lajos, (Csapó ucca 8. szám alatti) vendéglő külön helyiségében társasvacsorát rendez, Németh Lajos vizvezeték szerelő mester, szakosztályi díszelnök tiszteletére melyre az iparos társainkat, ismerőseinket k. családjával együtt tisztelettel meghívja a rendezőség. — Egy vacsorajegy ára 2 pengő, ital nélkül. Kezdete este nyolc órakor.

x **Adeh receni hentes- és mészáros ifjúság bálja e hó 16-án, este 8 órai kezdettel a Royal-dísztermében. Tisztelettel a Rendezőség.**

86 tonna sulyu márványtömb, mely alapja lesz Mussolini emlékművének Rómában.

Három hónapi fogházra itélte a törvényszék a Gambrinus házi szarkáját

Fahordás helyett tokaji bort szopogatott a furfangos mindenes.

Hirt adtunk nemrégiben arról, hogy a Gambrinus étterem tulajdonosa: Muraközy Kálmán feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, miután pincéjéből feltünően fogytak a finom, palackozott borok, a mellett a kasszában is állandóan hiány konstatált.

A rendőrség erélyes nyomozást vezetett be ebben az ügyben és csakhamar sikerült is kézrekeriteni a tettest Vass Antal mindenes személyében. A fiu a rendőrségen bevallotta, hogy vacsora után le kellett mennie a pincébe fáért. Itt voltak elraktározva a tokaji borok. Nem kevesebb mint 53 üveggel fogyasztott el a tokaji borból a jótorku fiatalember, a kasszából pedig apródonkint 16 pengőt emelt ki.

A nyomozás és vizsgálat lefolytatása után tegnap a debreceni törvényszéken dr Tóth János törvényszéki egyesbiró elé került ez az ügy. A vádat dr Altdorfer István kir. ügyész, — a védelmet dr Zatlonkál István ügyvédjelölt képviselte.

A vádlott fiatalember mindent töredelmesen bevallott. A perbeszédek elhangzása után a törvényszék bünösségét megállapitotta és három hónapi fogházbüntetésre itélte. — A felek megnyugvása folytán az itélet jogerőre emelkedett.

x **Tavaszi divatlapok megérkeztek:** Legújabb divat, Divat, Record, Elite, Star, Stella, Jardin, Costüm lapok stb Kiválasztásra házhoz küldjük. Telefon szám 612. szám Antalffy József könyvkereskedése, Szent Anna és Varga ucca sarok.

— **A „Mansz. Erzsébet" vegyeskar,** folyó hó 12-én tartott tisztújító gyülésén a következő tisztikart választotta meg: Elnök: Dr. Jánossy Gyuláné és Mezey Béla. Alelnök: Hegedüs Károlyné és Vásáry Erzsébet. Ügyvezető alelnök: Palotay Lajosné, Főtitkár: Lánczy István. Titkár: Frimmer Pál. Pénztáros: Musza Ferenc. Pénztári ellenőr: Rotheridesz Gáborné és Kelemen Gézáné. Jegyző: Markovits Béla és Nyiri Béla. Ügyész: Dr. Gévay Béla. Számvizsgáló: Kontz Aurélné és Uray Sándor. Vigalmi bizottság Balogh Elemérné, Des Combes Henrikné, Csősz Lászlóné, Mezey Béláné, Kovács Kató, Zengewald Gyula, Törő Mihályné, Frimmer Pál. Biráló és előkészitő bizottság: Uray Sándor elnöklete alatt Deutsch Katalin, Dolhay Erzsébet, Juhász Erzsébet, Somos sv Mária, Strenk Dániel, Sarkady D., Rotheridesz Gábor, Bálint Mihály és a karmester. Gazda (múlatságokon) Balogh Lajosné és Demeter Gyuláné. — (Dalórákon) Molnár József. Kottatáros: Scheibel Ica és Zengawald M. Zászlótartó: I. Kósa Vince. II. Tóth L Igazgató: Uray Sándor. Karigazgató: P. Nagy Zoltán. Karnagy: Csősz L.

— **Árverési hirdetmény.** 1930. február hó 14. napján, délelőtt fél 12 órakor, Debrecenben, Arany János u. 6. szám alatt, bírói árverés alá kerülnek 1550 pengőre becsült lakberendezési tárgyak, képek és egyébb ingóságok Bocskor László kir. birósági végrehajtó.

— **Kié a párnahuzat?** Egy régebbi lopási ügyből kifolyólag a rendőrség egy közeli városba való tolvajbandától nagyobb mennyiségü lopott holmit kobozott el. A tulajdonosok fel is ismerték ellopott tárgyaikat, de 5 darab vadonatuj zefir párnahuzatnak nem akadt gazdája. A rendőrség most keresi a párnahuzatok gazdáit, miután valószinü, hogy a tolvajok debreceni üzletből lopták el. Érdeklődni lehet a rendőrségen, a II. em. 89. sz. szobában.

— **Vasárnap, február hó 16-án lesz az Árpád-bál.** Február hó 16-án, vasárnap este félkilenc órai kezdettel tartja az Árpád B. E. tánccal egybekötött dísztáborozását. Az idei dísztáborozásnak az ad különös jelentőséget, hogy azokat a professzorokat, akik a Árpád patrónusságát elvállalták, az egyesület magistere, dr. Tankó Béla egyetemi tanár ekkor avatja fel. A dísztáborozás műsorának összeállításánál a vezérség a legnagyobb körültekintéssel járt el. Az előadásra sikerült megnyerni Szücs Gergely zeneiskolai tanárt, aki régi magyar klasszikus zeneszerzők műveiből fog előadni. A többi műsorszámok szereplőit az egyesület vezérsége a legkiválóbb műkedvelőiből válogatta ki. Műsor után reggelig tartó tánc következik. A zenét Kiss Béla zenekara szolgáltatja. Belépődij nincs.

— **Ismét lopják a szőnyegeket.** — Tegnap is beszámoltunk egy szőnyeglopásról, amely most — ugy látszik — divatossá vált a tolvajvilágban és ma ismét egy ujabb szőnyeglopási ügyben tettek feljelentést a rendőrségen. Balogh Géza, MÁV üzletvezetőségi tisztviselő. — Szent Anna ucca 60. szám alatti lakos — tett feljelentést a rendőrségen, mert a lakásából elloptak egy három méteres szőnyeget. A rendőrség megindította a nyomozást.

Gyászrovat

BOLDISÁR KÁLMÁN NY. VÁROSI TANÁCSNOK ÉDESANYJA 80 ÉVES KORÁBAN ELHUNYT.

Az elhunyt nagyasszonyt szombaton délután helyezik örök nyúgalomra.

Tegnap délután városszerte nagy megdöbbenést keltett az a hir, hogy dr. **Boldisár Kálmán** ny városi tanácsnok édesanyja, csütörtökön kora délután 2 órakor meghalt. Özvegy Boldisár Andrásné, szül. Jedlovszky Rozália az utóbbi időkben már sokat gyengélkedett, bár szellemének frissességét mindvégig megtartotta.

A nemesszivü, köztiszteletben álló uriasszony, harminc év óta volt özvegy s ebben az évben érte el a 80-ik életévét. Az utóbbi időben teljesen visszavonultan élt, a Nyomtató ucca 6. szám alatt.

Csütörtökön délelőtt **Boldisár Kálmán** ny. tanácsnok azzal búcsúzott el hazulról, hogy felmegy a városi közgyülésre. Déli 12 óra után érte küldtek azzal, hogy siessen haza, mert az édesanyja haldoklik.

Boldisár tanácsnok azonnal hazament. Otthon a 80 éves nagyasszony már az utolsó perceit élte. Két órakor aztán bekövetkezett a halál.

Az elhunyt uriasszonyt február hó 15-én, délután három órakor fogják örök nyúgalomra helyezni, a Nyomtató ucca 6. szám alatti gyászháztól a Várad uccai ref. temetőben levő családi sírboltba.

A Boldisár-család iránt városszerte általános a részvét.

x **A GAMBRINUS ÉTTEREM NAGY KÖZKEDVELTSÉGNEK ÖRVENDŐ VOLGA ZENEKARA SZOMBATON TARTJA BUCSU HANGVERSENYÉT.**

z **Orvosi hir.** Dr. Elek László belklinikai tanársegéd rendelését megkezdte, Csapó ucca 4. szám, első em. alatt, délután 2—félnégy óráig.

— **A Debreceni Kereskedők és Utazók Egyesülete** értesiti tagjait és k. vendégeit, hogy a szokásos szombatesti összejövetelét, mely minden alkalommal a legjobb hangulat jegyében szokott lezajlani, folyó hó 15-én, 9 órai kezdettel ismét megtartja.

Rendezőbizottság.

x **Gyermekeknek csak enyhe,** ártalmatlan hashajtót szabad adni, hogy a rossz emésztés gyakori következményét, mint pld. csalánkiütést megelőzzük. Ezért rendelnek az orvosok a gyermekeknek **Darmolt,** mely könnyü kezelhetőségénél és csokoládészerüségénél fogva legjobban alkalmas.

x **A Katholikus Otthon, február hó 16-án,** vasárnap délután öt órai kezdettel rendezi a második kultúrdélutánját, a róm kath reálgimnázium dísztermében. Belépődij nincs, műsor és ruhatárjegy megváltása cimén 1 pengő fizetendő. Pontos megjelenést kérünk. Este nyolc órakor társasvacsora a Kath. Otthonban. Vacsorajegy 2 pengő, (ital nélkül). Telefonszám: 8-62.

— **Adómentes cukrot kapnak az inséges méhcsaládok.** A pénzügyminiszter nyolc vaggon adómentes kristály cukrot engedélyezett tavaszi etetésre az inséges méhcsaládok számára. A cukrot az Országos Magyar Méhészeti Egyesülettől kell kérvényezni s a méhészek méltányos esetekben minden méhcsalád után öt kg. cukrot kaphatnak. Vidéki egyesületek tagjaikp részére a szükséghez képest egy tételben is megrendelhetik a cukrot, — amelynek a kiosztása még e héten megkezdődik. A cukor ára kg-ként 85 fillér.

x **Tizian 27° Scheinereslemez,** magnézium nélkül, egyszerü villanyfénynél, brilliáns fölvételeket ad. Fényképezőgépek 9x12-ős, 1:4.5 lencsével már negyven pengő. — Amateurmunkák lelkiismeretes kidolgozása Springer papir-, fotocikkek szaküzletében.

Anekdóták

Jókai és a nők.

Jókai Mór egyszer Torda városában időzött, ahol tiszteletére nagy bankettet rendeztek. Az ünnepelt irónak jutott osztályrészül, hogy a hölgyeket felköszöntse. — Miközben ennek a feladatának megfelelt, ujjaival szokás szerint fürtjeit csavargatta, amelyek akkoriban szőkék voltak. A tósztját így végezte be:

„Emelem poharam a tordai szép hölgyek egészségére: éljenek boldogul, mig a hajam meg nem őszül."

A közönség koccintott vele, de a hölgyek arcán elégedetlenség mutatkozott, mert az iró már akkor az ötvenen tul volt.

Jókai, aki ezt észrevette, ujból felemelkedett, levette a pompás szőke parokáját és mosolyogva mondta:

„Az én hajam, tisztelt hölgyeim, sohasem fog megőszülni."

— **Legényhalál.** Szegedről jelentik: Decemberben a kiskundorozsmai bál alkalmával két legény megfenyegette Balogh Antal huszéves legényt. A két legény Lajtár Árpád és öccse Ferenc ütját állották Baloghnak, aki erre előrántotta a zsebkését és Lajtár Árpád nyakába szúrta, aki még ott a helyszinen meghalt. Balogh ügyét ma tárgyalta a törvényszék és mintegy 40 tanu kihallgatása után erős felindulásban elkövetett haláltokozó testisértés miatt kétévi fegyházra ítélte.

— **Bomba a nagyszebeni pályaudvaron.** Nagyszebenből jelentik: — Tegnap este a pályaudvaron szolgálatot teljesitő inspekciós tisztviselő a sinek özött egy kg. súlyú bombát talált. A bomba gyújtózsinórral volt ellátva, melyet azonban az ismeretlen merénylők, akikről a rendőrség azt hiszi, hogy kommunisták voltak, megzavarhatták őket, mert nem tudták meggyújtani. A katonai szakértők megállapitása szerint a bomba vetőereje harmincezer kg. volt, ami éppen elegendő lett volna ahhoz, hogy a pályaudvar épületét teljesen megsemmisitse. A rendőrség a nyomozást nagy apparátussal folytatja. A merény lettervről értesitették Maniu miniszterelnököt és a belügyminisztert.

— **A szegedi tanitók a háborúban elesett kartársak emlékére szobrot emelnek.** Még a múlt év őszén a szegedi tanitók elhatározták, hogy a világháboruban elesett kartársaik emlékére szobrot (emlékművet) emelnek. A mű elkészitésével Taiszer János szegedi szobrászművészt bizták meg, aki már háttel ezelőtt készitette el Csengery János egyetemi professzor kitünően sikerült mellszobrát. A mű öt méter magas lesz, amelyben a művész a „múlt és a jelen" gondolatát mintázza meg. A mű csonkagulát ábrázol tetején az apostoli kereszttel. — Az alapzaton ifjú, sastollas vitéz áll a kardjára támaszkodva, mig mellette, lába alatt haldokló vitéz fekszik. — Alatta márványtáblán a következő felirás olvasható: „Nem a hamvakért, de a tettekért 1914—1918". Az emlékmű tavaszra elkészül s az újszegedi tanitóképzőintézet udvarán állitják fel.

— **Elégett egy luxusautó, a nyiregyházi Fürj uccában.** Nyiregyházáról irják: Hatalmas robbanás zaja verte fel tegnap reggel a Fürj ucca lakóit. Az egyik ház udvarán egy hatalmas személyautó kigyulladt s ismételt robbanás kiséretében porráégett. A pompás autó Tóth István bérautós tulajdona volt. A tűzvizsgálat szerint a hideg idő miatt bekövetkezett üzemzavar okozta a szerencsétlenséget.

A „Halottak szigetét" néhány hónap alatt elnyeli a tenger

Athénből jelentik: A görög kormány nemrégiben mérnöki bizottságot küldött ki Pontikronisi szigetére, miután a szigetről oly jelentések érkeztek, hogy a tenger teljesen aláásta a sziget partvidékét és az egész szigetet teljes pusztulás fenyegeti, hacsak nem épitenek a legrövidebb időn belül védőgátakat a partomlás megakadályozására.

Pontikronisi szigete ihlette meg annak idején Boecklint a Holtak szigete cimü festménye megalkotásánál és ez a sziget volt a görög mitologia Poseidon szigete is, melyet Poseidon haragja alkotott Odysseus kővé változtatott hajójából.

A mérnöki bizottság érkezett vissza a szigetről és sürgős jelentést terjesztett a kormány elé, a melyben a gátépitési munkálatok azonnali megkezdését kéri, mert különben a sziget már néhány hónap mulva elünik a tengerben.

Hogyan lósol időt a meteorológiai intézet?

A LEHETŐ LEGROSSZABB ESETET HELYEZI KILÁTÁSBA S IGY NEM ÉRI MEGLEPETÉS.

„Az Időjárás" cimű meteorológiai folyóirat legujabb számában igen érdekes cikk jelent meg dr. Aujeszky Lászlótól az óvatossági és valószinüségi prognózisokról. Ismeretes, hogy a Meteorológiai Intézet minden nap ad valószinüségi prognózist, vagyis oly időjóslást, amely a valószinü időt jelzi előre.

Ma a valószinüségi jóslatok legnagyobbrészt nyolcvan-nyolcvanöt százalékban beválnak.

Különleges célokra, főképpen a kereskedelem és ipar céljaira egy ugynevezett óvatossági prognózist is készitenek mindennap.

Ez a prognózis tulajdonképpen pesszimisztikus, vagyis olyan időjárást ad, amelynél rosszabb semmiesetre sem következhetik be.

Előfordult, hogy igen nagy összegek, pótolhatatlan értékek, vagy emberéletek forognak kockán, akkor nem a legvalószinübb időjárást kell tekintetbe venni, ha nem egy olyan időjárást, amelynél a veszedelem teljesen ki van zárva.

Az óvatossági prognózis főként azért fontos, mert hiszen a mai időjárási jóslásokból a hibákat a tudomány mai állása szerint teljesen nem lehet számüzni. A pesszimisztikus időjóslás teljesen kizárja a rosszabb időt, tehát ha változás esetleg van is, csak jobbá válhat az idő, a megadott jóslatnál rosszabb nem lesz semmiképen sem.

Méhek támadása egy vonat személyzete ellen

MEGÁLLITOTTÁK A VASUTI KÖZLEKEDÉST.

Ujvidékről irják: Károlyvárosban, Horvátországban, a méhek órák hosszáig feltartóztattak egy vonatot s megállitották a közlekedést egy egész vasuti vonalon.

A dolog igy volt:

Valami kis karambol történt az állomáson. Hibás váltóállitás miatt egy mozdony oldalba kapott egy álló tehervonatot, feldöntötte és széttört egy kocsit, melyben volt egyebek közt néhány hordó méz is. E hordók egyike a nagy zökkenés következtében összetört. Még mielőtt a sérült kocsit kikapcsolhatták volna, méhek szálltak a baleset helyére. Ugy látszik megérezték a méz szagát, mert egyenesen odatartottak, leszálltak, teleszivták amgukat mézzel, és jól megterhelve tértek vissza a kaptárjukba, mely sok más kaptárrai együtt egy nagy méhészgazdaságnak a vasuti állomástól félkilométernyire eső udvarán állt.

Az első raj rövid idő mulva felriasztotta valamennyi kaptár népét s elindultak a méhrajok a kidőlt méz helyére.

A vasutasokat, kik nekigyürköztek, hogy eltakaritsák az utból az összetört kocsit, a telhetetlen méhek a leghatározottabban megakadályozták munkájukban.

Az állomás egész személyzete kétségbeesetten igyekezett elriasztni a kis tolakodókat, de azok elkeseredetten védték édes zsákmányukat s a harcban ők maradtak felül.

Az emberek gyors futással menekültek s átengedték a csatamezőt a mézzel együtt a hős méhecskéknek, melyek barna-fekete tömegben lepték el a méz áradatát s az álló tehervonat elzárta az egész pályát.

A vasutasok csak este foghattak munkájukhoz, mikor a méhek visszatértek kaptáraikba. S az elzárt vasuti vonalat ekkor végre szabaddá tehették.

KORDÉKON HURCOLTÁK VÉGIG PEKINGBEN A HALÁLRAITÉLTEKET.

London, febr. 13. Pekingben 22 elitéltet, köztük két nőt, kordékon a város végéig hurcoltak, majd a katonák agyonlőtték őket. A kivégzetteket több rablással és gyilkossággal vádolták.

AMNESZTIA AZ ELZÁSZI AUTONOMISTÁKNAK.

Páris, február 13. A kormány ma a parlamentnek törvényjavaslatot nyújtott be, mely teljes amnesztiát ad az 1929 június 23-ika előtt a három elzászi megyében a politikai rendszer megváltoztatására elkövetett cselekmények elkövetésére. E törvény szerint hatályukat vesztik az autonomista propagandában részes köztisztviselők ellen tett fegyelmi intézkedések is.

A megokolás szerint az amnesztiát az teszi lehetővé, hogy a Colmari és Bessanconi autonomista perek nyomán Elzász-Lotharingiában felkorbácsolt szenvedélyek lecsillapultak és az enyhülés szeleme észlelhető.

A Tutankamon „bosszuja" mese

Londonból irják: Tutankamon fáraó bosszuálló szelleméről s azoknak titokzatos haláláról, akik sirja békéjét megbontották, egész mondakör támadt már Európában s minduntalan ujabb halálhirek jelennek meg a lapokban. A legutóbbi időben már tiz olyan áldozatról beszélnek, akiket a fáraó bosszuja rejtélyes módon elragadott. Ezzel szemben most több német lap közli, hogy az egyiptomi sajtó légből kapott mende-mondának nyilvánitja az egészet. — Az egyiptomi archeológusok megállapitják, hogy a Tutankamon-ügy nem más, mint halhatatlan blöff, amellyel az egész világot már hónapok óta bolonddá tartják.

Az egyiptomi régészek állitják és bizonyitják, hogy Tutankamon szelleme teljesen ártatlan azokban a dolgokban, amelyeket neki tulajdonitanak. Anélkül, hogy belemennének annak firtatásába, — vajjon egyáltalán szóba jöhet-e ilyesfélo földöntuli beavatkozás, kijelentik, hogy a titokzatos elhalálozásokról közkézen forgó hirek minden alapot nélkülöznek. Nemrégiben jelentették például, hogy Howard Cartert, aki Carnavon lord legkitünőbb munkatársa volt s akinek a fáraósir tulajdonképpeni feltárása köszönhető, szintén áldozatul esett Tutankamon bosszujának. Az igazság ezzel szemben az, hogy Howard Carter kitünő egészségnek örvend, ma is életben van, sőt a legnagyobb leki nyugalommal folytatja régészeti kutatásait. A kiváló tudós ennek az évnek folyamán Nagy Sándor sirját akarja felkutatni, amely eddigi vizsgálat szerint Alexandriában a Nehi Dániel mecset közelében fekszik. Itt temettette el a világhódítót Ptolemeus hadvezér arany koporsóban.

Annak idején Carnarvon lord „titokzatos" halála inditotta meg a Tutankamon-legendát. Már pedig Carnarvon lordnak, az ásatások vezetőjének halálában semmi rejtélyesség sem volt.

Carnarvon sulyos szivbajban szenvedett s már az ásatások megkezdése előtt köztudomásu volt, hogy napjai meg vannak számlálva. A lordot szivbaja ölte meg, a mit mindennek lehet mondani, csak természetellenesnek és titokzatosnak nem. Annak az állitólagos tiz áldozatnak, akiknek nevét a lapok egymásután felsorolták, a legtöbbje egyáltalán nem halt meg s akik meghaltak, természetes halállal haltak meg. Az egyiptomi archeológusok a Tutankamon bosszujáról szóló meséket az embereknek arra a gyöngéjére vezetik vissza, hogy mindig misztikumot keresnek ott is, ahol misztikumot nem lehet találni.

AZ EGYSÉGESPÁRT ÉRTEKEZLETE.

Budapest, február 13. Az Egységespárt elnöki tanácsa, ma este ülést tartott, amelyen számos tag felvételi kérelmét intézték el. Az elnöki tanács elhatározta, hogy az idén, — tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra, — nem rendez a párt klubestélyt.

Az Egységespárt elnöki tanácsülése után Pesthy Pál elnöklésével értekezletet tartott, melyen Csontos Imre szóvá tette, hogy a honositási eljárások terén bizonyos nehézségek mutatkoztak és ennek az orvoslását kérte. A távollevő belügyminiszter helyett Vass József adott megnyugtató választ, melyet az értekezlet egyhangulag tudomásul vett.

Az értekezlet után pártvacsora volt, melyen felszólalás nem történt.

Gazdaság - ipar - kereskedelem

Tavaszi vetőmagakció

A földmivelésügyi miniszter a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarához intézett 18016—930. II. 1. sz. rendeletével azirányt intézkedett, hogy folyó év tavaszán *állami vetőmagakció keretében kedvezményes feltételek mellett* 100 q homoki borsővetőmagot és 100 q fehér virágu lapos magvu csillagfürt magot osszon ki a 100 kat. holdnál kisebb területen gazdálkodó tiszántuli gazdák között.

Tekintettel az államháztartás jelenlegi sulyos helyzetére, ezen homokjavító s részben takarmányozás (homoki borsó), részben zöldtrágyázás (csillagfürt) céljait szolgáló pillangós virágu (nitrogéngyüjtő) növények magvain kivül *más takarmánynövények magvai* (lucerna, lóhere, bükköny) *kedvezményes feltételek mellett állami akció keretében nem kerülnek kiosztásra.*

A homoki borsó netto beszerzési árából 40 százalékot, a csillagfürt netto beszerzési árából pedig 30 százalékot visel a földmivelésügyi tárca, az e vetőmagvakban részesülő gazdák pedig a beszerzési ár ezen árkedvezmény összegén felül eső részét, továbbá a szállitás és csomagolás (zsák) költségeit és a forgalmi adót tartoznak megtéríteni az akciónak.

Azok a gazdák, akik 100 kat. holdnál nagyobb területen gazdálkodnak, de legfeljebb 500 kat. holdon területen, szintén részesülhetnek e feltételek mellett homoki borsó és csillagfürtvetőmagban, ha kötelezik magukat arra, hogy a részükre kedvezményes áron kiadott vetőmag egész mennyiségét magtermelésre használják fel.

A homoki borsó- és csillagfürtvetőmagban részesülő gazdák e növényekkel végzendő zöldtrágyázási kisérleteihez egyes gazdaságokban (tehát nem minden vetőmagban részesülőnél) műtrágyát is ad ki a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, ha a gazdaságok kötelezettséget vállalnak arra, hogy a zöldtrágyázással kombinált műtrágyázási kisérletet pontosan a kamara utmutatásai szerint végzik el s az eredményről pontos adatokat szolgáltatnak.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara felhivjá a kamarakerület érdekelt — tehát homoki vidékeken gazdálkodó — gazdaközönségét, hogy kedvezményes áru homoki borsó, illetőleg csillagfürtvetőmag *kiutalása iránti kérelmüket egyénenként legkésőbb február hó 25-ig küldjék be a Kamara hivatalának* (Debrecen, Hunyadi u. 5.).

Tekintettel a kiosztandó vetőmagnak csekély mennyiségére s arra, hogy a kérelmek csak a kontingens erejéig elégithetők ki, a kérelmek elbirálásánál a beérkezés sorrendje lesz az irányadó, miért is a kamara a minélőbbi jelentkezés fontosságára az érdekelteket hangsulyozottan figyelmezteti.

Terménytőzsde

A csikágói gabonatőzsde tegnap üzleti szünetet tartott és ezért a spekuláció csak Liverpoolra volt utalva, ahol félpennivel esett a buza ára. Ennek hatására nálunk is gyengült az irányzat.

A készárupiacon is gyengült az irányzat és a forgalom is megssappant. A buza ára 34 vagonra rugó forgalom mellett 15 fillérrel esett vissza. Ugyanennyivel olcsóbbodott a rozs is, egyetlen üzletkötés nélkül. A takarmánypiacon általában tartott az irányzat, csak a tengeri olcsóbbodott 5 fillérrel. A forgalom jelentéktelen volt. A magpiac üzlettelen. A lisztpiacon szilárd az irányzat, amennyiben a fővárosi malmok lisztárakat átlag 50 fillérrel felemelték. Ez az emelés egyáltalán nem látszik indokoltnak, mert eltekintve attól, hogy ma lényegesen gyengült a buza ára, a megelőző időkben sem volt olyan nagymérvü a buza áremelkedése, amely az egyéb ként is magas lisztárak fokozását szükségessé tenné.

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Magyar buza márciusra 23.26—22.98 (23), májusra 24.15—23.84 (23.89), októberre 23.63—23.40 (23.40), magyar rozs márciusra 13.50—13.38 (13.32), májusra 14.17—10.05 (13.98), októberre 15.80—15.75 (15.68), tengeri májusra 14.32—14.20 (14.22), juliusra 14.92—14.75 (14.74), transitó tengeri májusra 13.30—13.28 (13.20).

A budapesti árutőzsde hivatalos árfolyamai: Buza tiszai 77 kg 24.35—24.75, 78 kg 24.70—25.00, 79 kg 25.00—25.35, 80 kg 25.15—25.45, felsőtiszai 77 kg 23.55—23.80, 78 kg 23.75—24.00, 79 kg 23.95—24.25, 80 kg 24.10—24.35, fejérmegyei és dunántuli 77 kg 23.15—23.40, 78 kg 23.40—23.60, 79 kg 23.70—23.85, 80 kg 23.75—24.00, pestmegyei 77 kg 23.25—23.50, 78 kg 23.50—23.70, 79 kg 23.75—23.95, 80 kg 23.85—24.10, bácskai 77 kg 23.25—23.55, 78 kg 23.50—23.75, 79 kg 23.75—24.00, 80 kg 23.85—24.15.

Pestvidéki rozs 12.85—13.00, egyéb rozs 12.85—13.00, takarmányárpa I 15.60—16.30, takarmányárpa II. 15.20—15.50, felsőmagyarországi sörárpa 20.00—22.00, egyéb sörárpa 18.00—20.00, köles 11.00—12.50, tiszai tengeri 13.40—13.55, egyéb tengeri 13.35—13.50, zab I. 14.00—14.50, zab II 12.90—13.40, korpa 9.70—9.90, lucernamag 135—150, lóheremag arankás 75—85.

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK

Angol font (1 font) 27.72—27.87 Belga frank (100 frank) 79.45—79.85 Cseh korona (100 kor.) 16.85—16.95. Dán korona (100 kor.) 152.70—153.30 Dinár (100 dinár) 9.96—10.04. Dollár (100 dollár) 569.10—571.10. Francia frank (100 frank) 22.50—22.80, Hollandi forint (100 frt) 228.80—229.80, Lengyel zloty (100 zloty) 63.90—64.20, Lei (100 lei) 3.37—3.41, Leva (100 leva) 4.11—4.17, Lira (100 lira) 29.70—30.00, Német márka (100 márka) 136.20—136.80, Norvég korona (100 kor.) 152.35—152.95. Osztrák schilling (100 schilling) 80.25—80.65, Spanyol pezeta (100 pezeta) 70.25—72.25, Svájci frank (100 frank) 110.05—110.55, Svéd korona (100 kor.) 153.00—153.60.

KEDVEZMÉNYES LEGHORN KELTETŐ TOJÁSOK.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara áldozatos munkával törekszik kerülete gazdaközönségét a nemes baromfitenyésztésre áttérésben elősegiteni. A kamara kisujszállási kisérleti gazdaságában létesitett minta-baromfitelep Leghorn tenyészetéből kedvezményes áron oszt ki kiváló keltető tenyésztojásokat.

Gazdasági cselédeknek, mezőgazdasági munkásoknak 25 drb tojás rendelése esetén drb-onként 60 fillérért, bárki másnak legalább 100 drb tojás rendelése esetén 60 fillérért, 1000 drb rendelése esetén pedig drb-onként 50 fillért szállitja a legkiválóbb, máshol ily minőségben csak 1 pengőért, sőt annál is drágábban beszerezhető tenyésztojásokat. A szállitás folyó évi április közepéig történik a tojástermelés arányában és az előjegyzések sorrendjében, postán, utánvéttel, a csomagolás önköltségének és a postai szállitási dijnak felszámitásával. A kedvezményes keltető tojás akcióra jelentkezéseket folyó hó végéig fogad el a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, Debrecen, Hunyadi u. 5. sz. I. em.

KISEBB ÁCSIPAROSOK FIGYELMÉBE!

A debreceni Ipartestület kisebb ácsiparos szakosztálya f. hó 15-én, szombaton délután 5 órakor tartja tisztujitó ülését az Ipartestület kistanácstermében. Tárgy: Elöljárósági rendes és pótlagjelölés és fontos folyó ügyek. Az ülés fontos voltára tekintettel, a tagok teljes számu és pontos megjelenését kéri a szakosztály elnöksége.

FELHIVÁS VETŐMAGKERESKEDŐKHÖZ.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felhivja a helybeli vetőmagkereskedőket, hogy 100 q homoki borsó és 100 q csillagfürt vetőmag szállitására nyujtsanak be kamaránknál ajánlatot. Az ajánlatok benyujtásának végső határideje február hó 17-én déli 12 óra.

—

CUKRÁSZ- ÉS CUKORKAKÉSZITŐMESTEREK FIGYELMÉBE!

Ma, pénteken este 6 órai kezdettel tartja a debreceni ipartestület cukrász- és cukorkakészitő szakosztálya tisztujitó ülését az Ipartestület kistanácstermében. Tárgy: Elöljárósági rendes és póttagjelölés. Tekintettel az ülés fontosságára, a tagok teljes számu és pontos megjelenését ezuton kéri a szakosztály elnöksége.

SPORTHIREK

Vasárnap kezdődik a futball „bajnoki szezonja"

Vasárnap reggel megkezdődnek a pontküzdelmek és annak ellenére, — hogy a bajnokság élcsapatai még nem játszanak bajnoki küzdelmeket, — mégis vasárnappal kezdődik meg hivatalosan a tavaszi bajnoki szezon.

Az első pontküzdelemben a következő csapatok találkoznak: a III. ker. FC a Nagyszombat uccai pályán (volt Határ ucca) látja vendégül az Attila csapatát. Mindkét egyesület játszott már dijmérkőzést az idén. A sors véletlenje következtében a Budai 33-as volt mind a kettőnek az ellenfele. Az Attila vereséget szenvedett a budaiaktól, az ujlakiak legyőzték a feketefehéreket. Igy a vasárnapi találkozó, ha figyelembe vesszük a két csapat Kupa-mérkőzésen produkált teljesitményét, ugy a vasárnapi találkozó kemény küzdelmet igér.

Kinn a Sárkány uccai pályán Kispest csapata látja vendégül a Somogy legénységét. A kispestiek az őszi szezon végén bravuros finissel kerültek fel az utolsó helyről az elökelő ötödik posztra. Saját pályájukon előreláthatóan a kispesti piros-feketék fogják szaporitani pontjaik számát.

Szegeden a Nemzeti lesz a Bástya vendége. A Nemzeti csapata sulyos hendikeppel indul, miután erős válvesztéseget szenvedett az utolsó helyek ben. Ellenfele, a Bástya máris nagy formákat árul el, ugyhogy a budapestiek esélye nem a legrózsásabb.

A nap negyedik bajnoki mérkőzését Pécsett játszák, ahol a Baranya ellenfele a Bocskay lesz. A Pécs-Baranya eddigi tréningmérkőzésein nagy formát árult el, ugyhogy nem alaptalan a pécsieknek az a reménysége, hogy szaporitani fogják pontjaik számát.

A második ligában

a következő bajnoki meccsek kerülnek eldöntésre. A Turul—Merkur mérkőzést szombaton délután játszák le a Millenáris pályán. Vasárnap a Vasas—Megyer mérkőzést a Thökölyuton, a VAC—Terézvárost Kőbányán, a Bákospalota—Kossuth mérkőzést Bákospalotán, a Sabaria—Józsefváros mérkőzést Szombathelyen játszák le.

Bizonytalan még a Bocskay védelme Pécsbaranya ellen

Hosszas herce-hurca után vasárnap mégis lejátszák a Bocskay—Pécs-Baranya mérkőzést és igy a Bocskay csapata nem vesz részt a szombat esti Bocskay bálon. Ez lenne azonban még csak a kisebb baj, nagyobb baj azonban az, hogy még nem bizonyos, hogy a Bocskay milyen közvetlen védelemmel fog felállani Pécsett. A közvetlen védelemnek ugyanis csak egyetlen fixpontja van, dr Fejér, aki a BSE mérkőzésén végén már egész jó formát játszott ki, de annál bizonytalanabb a kapus és a másik hátvéd kérdése. A BSE ellen ugyanis Hübner egészen gyengén védett és az ő beállitásáról nem lehet szó. A Bocskay vezetősége ugyan tárgyal a Ferencvárossal Baumgartner-Bangi-Budai átengedését illetőleg, de ha vasárnapig nem sikerül a megegyezés, akkor Farkas fog védeni, aki a BSE ellen nagyon jó formát produkált. Nagyon komplikált a hátvédkérdés is. A Bocskay vezetősége ugyanis a rendkivül gyengén játszó Molnárt nem szerepelteti vasárnap Pécsett és nem is szerződteti. A club Budapesten kutat egy megfelelő hátvéd után, de ha vasárnapig nem sikerülne megfelelő hátvédet szerződtetni, abban az esetben Baik fog játszani. Ilyenformán a Bocskay meglehetősen kedvezőtlen kilátásokkal indul a pécsi mérkőzésbe és nincs kizárva, hogy a hagyományoknak megfelelően az első tavaszi mérkőzés esetleg kellemetlen meglepetést fog okozni a Bocskay híveinek.

FELHIVÁS.

Felkérem a DTE összes játékosait, hogy a vasárnapi tréningen kivétel nélkül jelenjenek meg, mivel a közeledő bajnoki szezonra kell készülödni. Vezetőség.

A DTE ÉS A ZERKOVITZ FC

közös tréninget tartanak vasárnap délután fél 3 órai kezdettel a nagyerdei sporttelepen.

Gallória Báli inge mindég olyan lesz, mint az uj, ha Simonffy-utca 7. szám alatt tisztittatja.

Szerkesztői üzenetek

Daku István, Helyben. Dr. Bézy Elemér úr a Rákóczy ucca 55. szám alatti lakos arról értesített bennünket, hogy lapunkban megjelent versét meg zenésítette és kéri, hogy Daku úr közölje vele címét.

N. L. jogghallgató. A kérdezett tudakozó iroda tudtunkal már megszünt. A szóbanforgó ügyben leghelyesebb, ha a Máv. menetjegyirodához fordul, ott elintézik a kívánt ügyet. Cím: Máv menetjegyiroda, vármegyháza mellett.

Egy városi nyugdíjas. A karácsonyi segélyt a közgyűlés megszavazta, a határozat most miniszteri jóváhagyásra vár, amely rövidesn megérkezik. A felemelt lakbérről még nem tudunk pozitiv döntést.

Meseréf. Különösen ez az írása megtepő, de még kidolgozás szempontjából sem tökéletes. Fog még ennél jobbakat is írni s akkor közölhetjük. — Ezek még nem váltak be.

Régi előfizető. Nagyobb amerikai lap a „Szabadság", melynek olvasóköre csaknem az egész Egyesült Államokra kiterjed. Címe: Szabadság. Cleveland, O. 1435 East 12 th Street. Apróhirdetés ott reménszetesen sokkal drágább, mint nálunk, leghelyesebb ha ajánlott levélben elküldi a szöveget és mellékel egy dollárt, amelyért aztán közé teszik a kivánt hírdetést.

Bacsi Ferenc New-York. Örömmel látjuk leveléből, hogy lapunkat még Amerikában is szorgalmasan olvassák. A küldött amerikai lapokat köszönettel vettük. A levélben közölt érdekes adatokat fel fogjuk használni.

Előfizető leánya. Ez még nem vált be, de kapunk mi még onnan közölhetőt is. Ez nagyon szentimentális versecske, ami tetszetős, ügyes vers, de a nagyközönséget nem érdekelheti.

N. N. Miután levele sok tekintetben üzleti vonatkozásu, nem tehetjük közé mindenesetre önnek módja van Grósz József úr iránt háláját, a hozzá intézendő levélben is kifejezni.

Egy Gerébi-telepi lakos. Ön azt panaszolja, hogy a Gerébi-telep Kondor uccája járhatatlan olvadásos időben a sár miatt. Panaszos levelét közvetlen eljutattjuk a polgármester úrhoz.

Sz. István háztulajdonos. A levelében említett eset tényleg ellene mond mindannak, amit a köteles hivatali előzékenységből ismerünk. A nyilvános közlésnek azonban akadálya az, hogy esetleges sajtóper esetén Önnek kellene bizonyításról gondoskodni, — ami azonban sok utánjárással jár. — Gondoljuk, hogy helyesebben tesszük, ha levelét eljutatjuk a hivatalfőnökhöz, hogy vizsgálja meg az ügyet és megtorlásról gondoskodjék.

NYILT-TÉR

*E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

A debreceni hentes és mészáros ifjak e hó 16-án rendezendő báljára kibocsájtott meghivón alulirottak nevét minden beleegyezésünk nélkül felvették a diszelnökök sorába.

Midőn kijelentjük, hogy ezen eljárást helytelennek tartjuk, egyben az érdekelt közönséget tájékoztatjuk, hogy a hentesmesterek ebben a hónapban fogják rendezni tánccal egybekötött estélyüket.

Bőde Gyula, Minya István, Girgás Béla, Szabó Gábor, Gábor László, Horváth Gábor, Minya Istvánné.

Mindenféle bel- és külföldi
szén, koksz, toálsbrikett, tüzifa és Berentei szén.
Retorta bükkfaszén, kicsinyben és nagyban, házhoz szállitva is.
Gabányi Sándor utóda
Láng Miklós
Debrecen legrégibb cégénél a legolcsóbban napiáron beszerezhető.
Csapó-utca 28. Telefon 4-49.

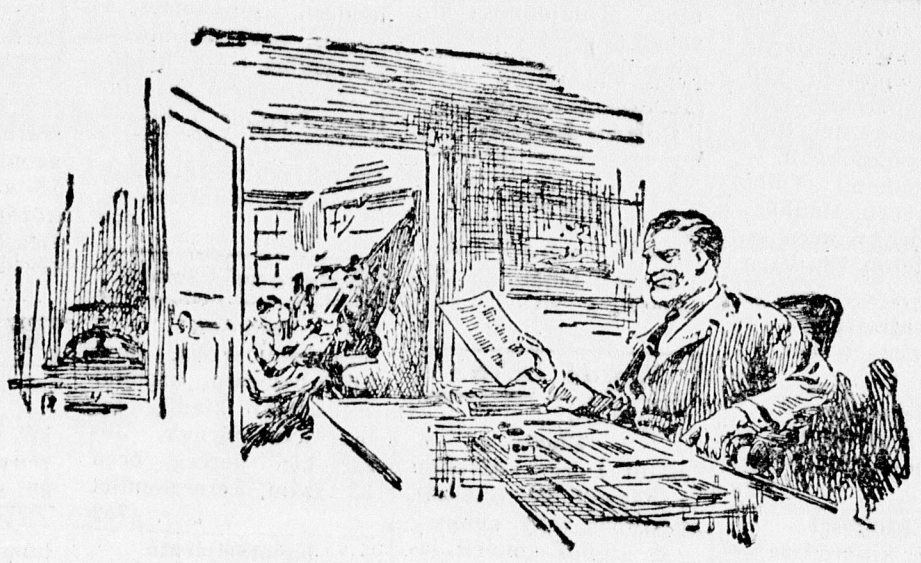

TISZÁNTULI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ R. T.

DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. SZAM.

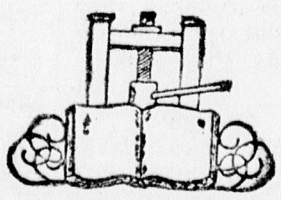

Készíti
a könyvnyomdai
szakmához tartozó összes
nyomtatványokat a legszebb és
legcsinosabb kivitelben
a legolcsóbb árak
mellett.

Báli meghivók és müsorok csinos kivitelben készülnek

Kedves vidéki

Szives figyelmébe ajánljuk ugy a kedves vidéki, mint Debrecen város közönségének, az Ingóságközvetitő raktárainak megtekintését, mert bármiféle ingóságra van szüksége, legolcsóbban csak az Ingóságközvetitőben szerezheti be. Raktáron vannak: nagyon szép könyvszekrények, hálószobák, ebédlők, magányos butordarabok, hintaszékek, szabógépek és susztergépek, darabonkent 50—60 pengőért, antik órak, kandellaberek, festmények, ékszerek, magányos ebédlő-asztalok, mindenféle hangszerek, mosógépek és mangorló gépek és minden elképzelhető tárgyak, ezer és ezer változatban. Tehát, ha bármire szüksége van, legelőször jöjjön az Ingóságközvetitőbe, ahol mindent féláron, sőt féláron alul megvásárolhat.

(Keresünk azonnali megvételre: összecsukható vaságyakt, henceregeket, fürdőkádakat, gyermekkocsikat és zálogcédulákat.)

HIRDETMÉNY.

Tájékoztatás céljából közlöm Debrecen sz. kir. város törvényhatósága területén erdőbirtokkal rendelkező tulajdonosokkal és az erdőbirtokokon alkalmazott szakviszgázott erdőőrökkel, hogy a földmívelésügyi miniszter ur önagyméltósága a példás és hüséges viselkedés mellett egy szolgálatadónál legalább 25 évet eltöltött, szakvizsgázott erdőőröket elismerő oklevéllel szándékozik kitüntetni.

E célból a kitüntetésre javaslatba hozandó egyének nevét, lakhelyét, személyi adatait, szolgálati viszonyuk körülirása mellett az illetők szolgálatadójának legkésőbb 1930. évi március hó 31. napjáig kell hozzám irásban bejelenteni.

E bejelentésekhez a kitüntetés iránt javaslatba hozott erdészeti altiszt (erdőőr) egyhelyben való szolgálati idejének tartamát, életkorát, családi állapotát és viszonyait, valamint a multban lezajlott rendkivüli időkben szolgálatadójával szemben tanusitott magatartását és hogy ilyféle kitüntetésben még nem részesült, magában foglaló és igazoló helyhatsági bizonyítványok csatolandók.

A szolgálati idő kiszámitásánál tekintetbe kell venni az időközben teljesitett kaaonai szolgálat idejét is.

Oly egyéneket, akik erdőőri, vagy erdőgazdasági szakvizsgát nem tettek, továbbá, akik ilyféle kitüntetésben már részesültek, javaslatba hozni nem lehet.

Debrecen, 1930. évi február 3-án.

Polgármester.

154—1930. vght. sz. 35149—1930. Pk.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A debreceni kir. járásbiróságnak 16032—920. sz. végzésével 500 pengő és jár. iránt dr Gorove Lajos debreceni ügyvéd által képv. Piros Géza javára, elrendelt végrehajtás során biróilag lefoglalt 1220 P. becsértékü ingóságokra, a helyszínen: Debrecenben, Petőfi-tér 6. sz. a. leendő megtartására határidőül *1930 február hó 18. napja* délelőtt fél 11 órája kitüzetik, amikor eladatnak motorkerékpár, mérlegek, irógép és egyéb ingók.

Debrecen, 1930 január 24.

Bocskor László
bir. végrehajtó.

Weisz kelmefestő
Arany János-u. 7.
fest, tisztit,
Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

„Amerika" és „India" jeligére levél van a kiadóban. k.

Állást keresők férfiak

Földmívesiskolát végzett, 52 éves, egy családdal, nagy gyakorlattal, konyhakertészethez is ért, felesége fej, baromfikezelést vállal, ápr. 1-ére állást keres. Gazda, Nádudvar, postafiók. 334

Állást keresők nők

Érettségizett fürleány, ki könyvelésben, pénztár kezelésben jártas, perfekt irodai munkaerő, állást keres. Cím a kiadóban.

Betöltendő állás nők részére

Keresek jó főző mindenes szakácsnőt, 15-iki belépésre. Jelentkezés 9 órától. Werbőczy ucca 2. II. 1. 802

Főzni tudó mindenest jó bizonyítvánnyal felveszek. Jelentkezés délután. Ferenc József ut 7. Ugyanott bútorozott szoba kiadó. 781

A Vígszínház mozgó büfféje részére elárusító kisasszony és cukorkárusító leánykák felvételnek. Jelentkezés: Simonffy u. 39.

Betöltendő állás férfiak részére

Cirokseprű üzemben 15—16 éves fiú, kifutónak felvételik. Rónai, Budai Ézsaiás ucca 21. szám. 811

Fodrászsegéd kisegíteni felvételik. — Henck fodrász, Böszörményi ut 52 797

Egy ügyes fiut tanulónak felveszek. Mandel, Kálvin tér 15. 778

Magánkutató irodába intelligens nyugdíjas csendőr, rendőr kerestetik. Érdeklődni vasárnap tizenkettőkor, Késes 88 786

Oktatás

Középiskolások oktatását, korrepetálását vállalja nyelvszakos bölcsész. Szíves megkeresést „Bölcsész" jeligére a kiadóhivatalba kérek. x

Kovács István tanár III. ker. Károly Ferenc József út 26-b. sz. elfogad tanításra gimnáziumba és egyéb iskolába járó fiú- s leány tanulókat, valamint magántanulókat is. 805

Németül tanít született német, a legjobb módszer szerint, biztos sikerrel, (volt Darabos) Rothermere u. 7 szám. 804

Hangszerek

Egy Schunda-féle pedálos cimbalom eladó, Cserepes ucca 17. 807

Élelmiszer és ital

Zamatos ó-bor, 68-tól 1.20-ig, egri veres, tokaji, furmint borok raktára, Glück, Magoss György-tér 19. szám, Bab libamáj, fehér és színes, legolcsóbban. 22-a—24

Ó-bor 25 litertől fölfelé, 50 fillér, Szappanos ucca 11. szám. 710

Ajánlat

Nikkelez, ezüstöz, minden színre galvanizál. Földvári Széchenyi ucca 55 sz.

Patkányt, egeret, poloskát, svábbogarat, azonnal kiirthat, biztoshatású, speciális irtószerrel. Egyetlen kísérlet meggyőzi a vásárlót. Nagyon olcsón kapható Stern festéküzletben, Piac ucca 10. (Bikával szemben).

Tégla legjobb minőségben — bármily mennyiség a legjutányosabb árban kapható a Balogh és Vértes téglagyárban. — Telefon 318 3a-28

Aranyat, brilliánsat magas árban vesz, Blattner Árpád, Csapó ucca 12. sz. (Címre kérem ügyelni). 744

Savanyú fejeskáposzta 12 filler kg-ja. Teleki 59. 738

Kedden este Hatvan uccától a Király uccáig egy arany másni alakú — brosstű elveszett, becsületes megtaláló jutalomban részesül. Hatvan u. 1. I. em. 15.

Egy Schunda-féle pedálos cimbalom eladó, Cserepes ucca 17. szám. 157

Fajtojások. Rode, islandi, fajkakasok kaphatók, Dobozi ucca 17. szám, délután 3—5 óra között. T.

Soffőrvizsgára szakszerüen, műhelygyakorlattal, csak Kiss gépműhely, 20 év óta fennálló soffőriskolája készit elő. Erszébet u. 20 szám. 760

Kézimunkát Filét, fehér himzést, ajourozást, horgolást, vállalok, jutányos áron Lugosi ucca 29 szám (tüzérlaktanya mögött)

Jó házikoszt bentétkezésre és kihordásra kapható. 1 menü 1.20 P, 1 hóra 36 P. — Széchenyi u. 19, vendéglő. 734

Tengerimorzsolást géppel vállalok. Teleki 59 sz. 737

Porosszén m-ként 7.50 pengő. Kiváló hazai szén m-ként 3.40 pengő. Az árak hazaszállítva értendők. Rosenfeld Kálmán, Salétrom ucca 12. szám. Telefon 6-74. 23-a—24

Diák étterem Kút ucca 62. Ebéd, naponta leves, főzelék pecsenye, tészta 80 fill vacsora 40 fillér. Válogatott társaság. 14-a—14

Akácfa aprítva 3.60, hasábosan 3.30, — akácdorongfa 3.10 Aprított akácgalyfa 3.20. Akác és tölgy műfa, 2—3 méteres 24—30 cm köbméterenként 38 P. Akáctuskó 1 méter 9 P. Ugyanaz aprítva mázsánként 3.20 P. Hazaszállítás 20 fillér Tölgyhasábfa 3.20. Bükkfa, porosz szén, aaleskai, berentei, tojás szén a legolcsóbban. — Fakereskedelmi Vállalat, Debrecen, Hadházi u 4. (Kórházi ucca sarok.) Telefon 13—01. 4a—28

Hentesség éd sertésvágást elvállal. — Timár u. 26 sz. 645

Jégpince, jéggel együtt kiadó. — Reichmann, Széchenyi-ucca 22. 628

Ebédkoszt uriháztól kihordásra — kapható. Városháza tra fik, Ferenc József ut. 648

50.000 pengőt első betáblázásra kiheiyez megbizásból a Debreceni Bankház, Miklós ucca 7

Gallérfisztilás szép, mint az új, darabja 8 fillér. Vachánál, Simonffy 55 676

Mélkaptár neizer és országos olcsón eladó és egy üzleti stelázsi. Varga u. 31. 685

Borotválás 20 hajvágás 30, fazonra 40, bubi és babi hajvágás 40, Miklós ucca 55., Toma. 690

Órajavítás 2 pengőtől, jótállással „Óraüzem", Aranyat, — zálogcédulát legmasabb árban veszek. Bercsényi Béla, műórás és ékszerész, Csapó 38. Iparostanonciskolával szemben. 783

Keveset használt bútor, két ágy, egy ruhaszekrény, egy asztal, két szék, jutányosan eladó, Homokkert, — Akácfa ucca 3 sz. (m.)

Betétekre magas kamatot ad, kölcsönöket folyósít házakra, földekre, Debreceni Gazdák Bankja Kossuth ucca. 799

Gyönyörü édes torma olcsón kapható Erdei tanárnál. — Kandia u. 4a. Tel. 6-91. 11a-vv

Takarékossági könyvecskével, készpénzáron vásárolhat a legszebb ékszert, pontos órát Engel ékszerésznél. Piac ucca 52. megyeháza mellett. 12a—14

Cipészsegédeknek zicchelyet adok fele boltra. Richtolót keresek. Pereces u. 11. sz. 791

Idei juhturó kapható. Simonffy ucca 13. 772

Kereslet

Jókarban levő fűszer- és rőfös berendezést veszek. — Hatvan ucca 21., asztalosműhely. 787

Farkaskutyát találtam, a Diószegi úton. Tulajdonosa átveheti Nagy Lajos, Kül sővásártér 19-b. 768

Lakás kereslet

Kétszobás uccai modern lakást — keresek május 1-ére. Labancz tanár, — Simonffy u. 20 xx

Kiadó lakás

Kiadó május 1-ére közvetlen a nagyállomás mellett, 4 szobás vagy külön 2—2 szobás emeleti lakás. Értekezni Bánffy u. 14. a házigazdánál. 231

Kiadó március 1-ére szobás, konyhás lakás, nagy, világos pincével. Sarok u. 12. SzD.

Uccai egy szoba, konyha és spájz március 1-ére kiadó. Kut u. 130. 717

Szoba, konyha, kamara kiadó. Lorántffy u. 13. 728

Két szoba, előszoba irodának vagy garzonlakásnak májusra kiadó. Piac u. 63. 731

Modern 5 szobás uccai lakás május 1-ére kiadó. Egy malom u. 3 736

Kiadó villa, 371 n. öl kerttel, kétszobás Diófa u. 36. sz. 777

Kiadó egy kis szoba, konyha, Poroszlay ut 1c. Koncz. 790

Fehérnemű- varrónő házakhoz ajánlkozik. Ágyterítő horgolás, filet munkát vállalok Faragó 10 719

Egy szoba, konyha, azonnal kiadó, Vigkedvü Mihály ucca 64. szám. 800

A Piac uccai új Svetits palotában 3, 2 szobás, modern lakások és garzon lakások, központi fűtéssel, május hó 1-re kiadók. Ugyanott több modern irodahelyiség kiadó. Értekezhetni lehet a Svetits intézeti igazgatónál. 812

Kiadó szoba, konyha, spájz. Szoboszlai 4. számnál nyilt uj ucca 8. szám. 796

Kiadó 3 szobás lakás (udvari). Károly Ferenc József ut 8. szám. 795

Vargakertben kétszobás, egyszobás — nagyon szép lakás kiadó. Értekezni kenyérgyári irodában. 793

Háromszobás uccai, 3 szobás udvari, komfortos lakás lifttel kiadó. Piac 10. 79

Két kis szoba, konyha, mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Busi u. 17. 770

Simonyi úti modern, szép kertes, 4 szobás, parkettes urilakás május 1-ére kiadó. Értekezhetni Bartha fatelep, Ispotály u. 3b. — Telefon: 7—85. Esetleg csak 2 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségek. 779

Bútorozott szoba

Csinosan bútorozott szoba, nem különbejáratu, azonnal jutányosan kiadó, esetleg házaspárnak. József kir. herceg ucca 33. szám, keresztépület 752

Különbejáratú bútorozott szoba kiadó. Kossuth u. 58. 730

Udvari bútorozott szoba kiadó. II. épület balra. Varga ucca 11. 724

Elegánsan bútorozott különbejáratú uccai szoba, modern uri magánházban kiadó. Maróthy Gy. u. 22. Egymalom u. folytatása. 4x

Bútorozott szoba kiadó, hölgy részére. Piac ucca 9. szám. Bővebbet a házmesternél. 801

Bútorozott szoba kiadó, Piac ucca 58. sz. második lépcső, II. em. 29. ajtó. 810

Központban szobák, esetleg bútorozva kiadók. Kálvin-tér három. Értekezhetni e házban ügyvédnél, délután.

Bútorozott uccai szoba kiadó, csönd es, napfényes lakás. Mester ucca 31. 808

Uccai bútorozott szoba, 1—2 úri egyénnek kiadó. Rothermere ucca 7 sz. (Kollégium mellett) 803

Különbejáratú csinosan bútorozott szoba előszobával azonnal kiadó. Bútor nélkül is. Csapó 34. 798

Különbejáratú csinosan bútorozott — szoba tizenötödikére olcsón kiadó. Szentanna 64. Keresztépület balra. 775

Különbejáratu bútorozott szoba kiadó Értekezni lehet Hatvan ucca 36. szám, második ajtó. x

Bútorozott szoba kiadó, konyha — használattal is. Hajó u. 16., 2. lakás. 776

Bútorozott uccai légfütéses szoba, 2—3 személynek azonnal kiadó. Bika-bérház, első emelet, 6. ajtó 663

Különbejáratú bútorozott szoba 15-ére kiadó. Timár u. 25., I. lakás. 782

Különbejáratú bútorozott szoba kiadó. Vígkedvü Mihály ucca 5. 788

Különbejáratú bútorozott szoba azonnal kiadó. Miklós u. 17. 785

Üzlet, műhely, raktár

Raktárhelyiség száraz, Piac ucca 7. sz. azonnal kiadó. Telefon 78. szám. — Tanulót középiskolást felvesz a Bészler és Dávid vaskereskedése. 705

Eladó ingóság

Két pult két oldalt hütő jégszekrény, eladó, Kar ucca 26. szám. 750

Eladó húsvágó tőke és 32-es húsvágógép, Hajnal u. 19 sz. 503

Szekér erős, eladó. Teleki 35. 718

Eladó ház

Eladó Kandia ucca 19 számú ház, négy szoba, fürdőszobás beköltözhető lakással. 706

Homokkert, Harsányi Gusztáv ucca 7. számú ház eladó. Értekezni lehet Szent A. ucca 32 szám, házmesternél. 746

Családi ház olcsón eladó. Homok ucca 53. 5a-28

Eladó állatok

Eladó 4 hetes szopós bikaborju, 85 kilós. Téglaskert, Létai 1. Jablonkay. 780

Kövér sertés kettő darab körülbelül 80 kilósak eladó. Eötvös u. 71. sz. 774

Felelős szerkesztő: PALFY JÓZSEF. — a TISZANTULI KÖNYV. ÉS LAPKIADÓ R.-T. kiadása és rotációs nyomása.